

Projekt uchwały

Druk nr..4.

Uchwała Nr
Rady Gminy Ustronie Morskie
z dnia 2017 r.
w sprawie przyjęcia
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)

na wniosek Wójta Gminy Ustronie Morskie

Rada Gminy uchwała:

§ 1.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ustronie Morskie

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE
do uchwały w sprawie przyjęcia
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).

Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizowania ich skutków.

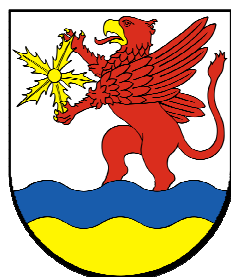
Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Załącznik do Uchwały Nr.....

Rady Gminy w Ustroniu Morskim.....

z dnia.....

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Ustronie Morskie
na lata 2017-2021

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	6
1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII	13
II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA	15
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY USTRONIE MORSKIE	15
2. DEMOGRAFIA	16
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	17
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	19
5. GOSPODARKA	19
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	20
7. EDUKACJA I KULTURA	21
8. OCHRONA ZDROWIA	24
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	28
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	29
11. POMOC SPOŁECZNA	31
12. SEKTOR POZARZĄDOWY	39
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	40
14. BEZROBOCIE	44
15. BEZDOMNOŚĆ	47
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	47
17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	52
18. SYTUACJA DZIECKA	56
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	60
20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	62
21. ANALIZA SWOT	65
22. PODSUMOWANIE	73
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	78
1. MISJA	78
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	79
3. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI	94
4. PROGNOZA ZMIAN	95
5. RAMY FINANSOWE	96
6. PROGRAMY I PROJEKTY	97
IV. UWAGI KOŃCOWE	98

WSTĘP

W oparciu o uzyskane informacje i materiały została przygotowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie, która pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie został przygotowany na lata 2017-2021. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, Policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe. Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej w gminie byli losowo wybrani mieszkańcy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. radni, pracownicy Urzędu Gminy, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele placówek oświaty, kultury, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, kościoła). W sumie do analizy przedłożono 26 anonimowo wypełnionych arkuszy ankiet.

Wśród ankietowanych było 65,38% kobiet i 23,08% mężczyzn, pozostałe 11,54% badanych nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Najliczniej reprezentowane były grupy wiekowe 36-45 lat (38,46%) i 46-55 lat (26,92%). Następnie reprezentowana była grupa wiekowa 56-65 lat, która stanowiła 19,23% tej próby. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 26-35 lat (11,54%), natomiast 3,85% badanych nie określiło swojej przynależności do grupy wiekowej. Pod względem czasu zamieszkiwania w gminie najliczniej reprezentowane były osoby mieszkające w gminie od urodzenia (53,85%), następnie osoby mieszkające w gminie od 2 do 33 lat (34,61%). Pozostali respondenci zamieszkują gminę od 1 roku (3,85%). 7,69% respondentów nie zadeklarowało czasu przebywania na terenie gminy.

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wzięło udział 30 osób, z których 76,7% stanowiły kobiety, 16,7% stanowili mężczyźni, natomiast 6,7% respondentów nie zadeklarowało swojej płci. Wśród respondentów najliczniej reprezentowana była grupa wiekowa 46-55 lat (30% ankietowanych). Kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (26,7%), w wieku 56-65 lat (20%) i w wieku 26-35 lat

(16,7%). Najslabiej reprezentowana była grupa wiekowa 20-25 lat (3,3%), także 3,3% badanych nie określiło swojej grupy wiekowej. Jeśli chodzi o wskaźnik czasu zamieszkiwania, najliczniej reprezentowane były osoby mieszkające w gminie od urodzenia (60%). Kolejną liczną grupę stanowiły osoby mieszkające w gminie od 6 do 40 lat (26,6%). Uczestnicy badania zamieszkujący gminę od 1 roku stanowili najmniej liczną grupę (3,4%). 10% respondentów nie zadeklarowało czasu przebywania na terenie gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie w swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów realizowanych w sferze społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Dokument strategii składa się z trzech zasadniczych części: wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. Obejmuje również ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii.

Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: demografia; infrastruktura techniczna; komunikacja i transport; gospodarka; zasoby i warunki mieszkaniowe; edukacja i kultura; ochrona zdrowia; sport, rekreacja i turystyka; bezpieczeństwo publiczne; pomoc społeczna; sektor pozarządowy; bezrobocie; bezdomność; uzależnienia i przemoc w rodzinie; równość płci, sytuacja dziecka; sytuacja osób starszych; sytuacja osób niepełnosprawnych.

Część programowa zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej są wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacje na temat sposobu wdrożenia dokumentu, a także prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla oceny stopnia wdrożenia dokumentu został przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1.1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1827)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046),

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180)
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220).
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

1.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

1.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska i powrót na ścieżkę rozwoju. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;

2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi (Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020), które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „Łącząc Europę”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie Unii Europejskiej. Nowy program „Zdrowie na rzecz wzrostu” jest ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- objęcie kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do mieszkań dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- zwiększenie dostępu do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020

(PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku.

Program jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych” i „Gwarancji dla młodzieży”;
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform;
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę;
- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych;
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W Strategii zawarto 6 celów strategicznych i 34 cele kierunkowe:

- Cel strategiczny nr 1: „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania”, w ramach którego sformułowano następujące cele kierunkowe:
  - 1.1. Wzrost innowacyjności gospodarki.
  - 1.2. Wzrost konkurencyjności województwa w krajowym i zagranicznym ruchu turystycznym.
  - 1.3. Wspieranie współpracy przedsiębiorstw i rozwoju przedsiębiorczości.
  - 1.4. Wspieranie wzrostu eksportu.
  - 1.5. Zintegrowana polityka morska.
  - 1.6. Restrukturyzacja i rozwój produkcji rolnej i rybactwa.
- Cel strategiczny nr 2: „Wzmocnienie atrakcyjności inwestycji regionu”, w ramach którego sformułowano następujące cele kierunkowe:
  - 2.1. Podnoszenie atrakcyjności i spójności oferty inwestycyjnej regionu oraz obsługi inwestorów.
  - 2.2. Wzmacnianie rozwoju narzędzi wsparcia biznesu.

2.3 Tworzenie i rozwój stref aktywności inwestycyjnej.

2.4. Budowanie i promocja marki regionu.

- Cel strategiczny nr 3: „Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu”, w ramach którego sformułowano następujące cele kierunkowe:
  - 3.1. Rozwój funkcji metropolitalnych Szczecina
  - 3.2. Rozwój aglomeracji miejskiej Koszalina.
  - 3.3. Rozwój ponadregionalnych, multimodalnych sieci transportowych.
  - 3.4. Wspieranie rozwoju infrastruktur społeczeństwa informacyjnego.
  - 3.5. Rozwój infrastruktury energetycznej.
  - 3.6. Poprawa dostępności do obszarów o walorach turystycznych i uzdrowiskowych.
- Cel strategiczny nr 4: „Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami”, w ramach którego sformułowano następujące cele kierunkowe:
  - 4.1. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
  - 4.2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów.
  - 4.3. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii.
  - 4.4. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i systemu gospodarowania odpadami.
  - 4.5. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
  - 4.6. Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych.
- Cel strategiczny nr 5: „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”, w ramach którego sformułowano następujące cele kierunkowe:
  - 5.1. Rozwój kadr innowacyjnej gospodarki.
  - 5.2. Zwiększanie aktywności zawodowej ludności.
  - 5.3. Rozwój kształcenia ustawicznego.
  - 5.4. Rozwój szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami gospodarki.
  - 5.5. Budowanie społeczeństwa informacyjnego.
  - 5.6. Zwiększanie dostępności i uczestnictwa w edukacji przedszkolnej.
- Cel strategiczny nr 6: „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”, w ramach którego sformułowano następujące cele kierunkowe:
  - 6.1. Wspieranie funkcji rodziny.
  - 6.2. Zwiększanie jakości i dostępności opieki zdrowotnej.
  - 6.3. Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego.
  - 6.4. Wzmacnianie tożsamości i integracji społeczności lokalnej.
  - 6.5. Rozwijanie dorobku kulturowego jako fundamentu tożsamości regionalnej.
  - 6.6. Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 jest instrumentem realizującym zadania zmierzające do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej przez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Jego celem jest podjęcie wyzwań rozwojowych stojących przed województwem zachodniopomorskim w sferze gospodarczej, edukacji, aktywności zawodowej i społecznej, wykorzystania specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów, systemu transportowego, energii i środowiska.

Przewidywane w programie działania zostały pogrupowane wokół osi priorytetowych, w przyporządkowanych im celach tematycznych i priorytetach inwestycyjnych, ukierunkowanych na realizację celów szczegółowych. Spośród nich do zagadnień z zakresu polityki społecznej należą następujące osie:

- Oś Programowa 4. Naturalne otoczenie człowieka;
- Oś Programowa 6. Rynek pracy;
- Oś Programowa 7. Włączenie społeczne;
- Oś Programowa 8. Edukacja;
- Oś Programowa 9. Infrastruktura publiczna;

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Ustronie Morskie na lata 2016-2020+

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Ustronie Morskie na lata 2016-2020+ to dokument będący kontynuacją i uaktualnieniem wcześniejszych dokumentów planistycznych obowiązujących w gminie. Powstał dzięki współpracy ekspertów z dziedziny prawa, ekonomii, ochrony środowiska i socjologii. Jego zapisy strategiczne korespondują z dokumentami planistycznymi o szerszym zasięgu, są spójne z priorytetami, a także celami dokumentów szczebla unijnego, krajowego i regionalnego – Polski i Europy, województwa zachodniopomorskiego oraz powiatu kołobrzeskiego.

Dokument określa misję i wizję gminy oraz cele strategiczne i szczegółowe. Wyznaczone cztery cele strategiczne to:

Cel strategiczny A: Podniesienie konkurencyjności gminy przez rozbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury.

Cel strategiczny B: Rozwój turystyki i przedsiębiorczości mieszkańców.

Cel strategiczny C: Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Ustronie Morskie.

Cel strategiczny D: Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia strategii, dla której rok 2016 zamknął okres programowania, stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021.

Trudności i osiągnięcia

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii stanął na stanowisku, że w trakcie realizacji strategii nie napotkano większych trudności. Wskazując osiągnięcia, jakie odnotowano, członkowie zespołu zwrócili przede wszystkim uwagę na fakt, iż w okresie minionych pięciu lat realizowano harmonijnie wszystkie cele strategiczne wyznaczone w ocenianym dokumencie. Podkreślono, że:

- gmina zapewnia mieszkańcom dostęp do placówek oferujących pomoc psychologiczną, zdrowotną oraz pedagogiczną;
- szkolnictwo na terenie gminy oraz Gminny Ośrodek Kultury mają szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- placówki sportowe zachęcają mieszkańców gminy do zdrowego stylu życia,
- prężnie działa Klub Seniora (powstał chór i koło teatralne „Złota Rybka”, seniorzy wyjeżdżają na wspólne wycieczki, biorą udział w Senioriadzie Powiatowej, której organizatorem będzie w 2017 r. gmina Ustronie Morskie);
- dla mieszkańców dostępna jest bogata oferta bezpłatnych badań, m.in. okulistycznych, onkologicznych, pod kątem osteoporozy i innych;
- nastąpił wzrost poziomu bezpieczeństwa w gminie w związku z budową nowych dróg oraz remontów dróg oraz chodników;
- usprawnieniu uległa organizacja dowozu dzieci do szkół;
- realizowane były programy profilaktyczno-edukacyjne;
- kadry pomocy społecznej miały możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach, co przekładało się na jakość i efektywność świadczonej pomocy mieszkańcom gminy.

Przedsięwzięcia, które należałoby podjąć w nowym okresie programowania

W opinii zespołu oceniającego realizację założeń poprzednio realizowanej strategii, w nowym okresie programowanie należy podjąć przedsięwzięcie mające na celu wspieranie

rodzin w opiece nad osobami starszymi, by osoby te mogły pozostać jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Ogólna ocena realizacji założeń poprzedniej strategii

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, tak że ocena: 1 – oznacza, że osiągnięto zaawansowane przygotowanie do wdrożenia założeń strategii; 2 – oznacza, że rozpoczęto wdrażanie założeń strategii; 3 – oznacza, że częściowo wdrożono przyjęte strategii; 4 – oznacza, że osiągnięto zaawansowany stopień wdrożenia założeń strategii; 5 – oznacza, że w pełni i skutecznie wdrożono założenia strategii, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 4.

Uzasadniając przyjętą ocenę podkreślono, iż misja wyznaczona w dokumencie strategii: „Ustronie Morskie gminą silnych rodzin, stwarzającą mieszkańcom możliwości rozwoju i przeciwdziałającą marginalizacji i wykluczeniu społecznemu” była realizowana i wypełniana poprzez konkretne przedsięwzięcia, dzięki którym m.in. nastąpiła wyraźna poprawa jakości i warunków życia mieszkańców gminy.

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY USTRONIE MORSKIE

Gmina wiejska Ustronie Morskie zajmuje powierzchnię 56,98 km² i stanowi sieć osadniczą, na którą składają się: siedziba gminy Ustronie Morskie oraz 5 rozmieszczonych wokół niej sołectw: Gwizd, Kukinia, Kukinka, Rusowo oraz Sianożęty.

Gmina leży w województwie zachodniopomorskim, w północno-wschodniej części powiatu kołobrzeskiego. Jej teren wchodzi w skład Równiny Białogardzkiej nad Morzem Bałtyckim, co stwarza dogodne warunki turystyczno-rekreacyjne.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Ustronie Morskie pytania pozwalające uzyskać opinie na temat walorów gminy oraz czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe.

Wypełniający ankietę, wskazując atuty gminy, najczęściej wymieniali korzystne położenie geograficzne, sprzyjające rozwojowi turystyki, a także możliwość podjęcia pracy sezonowej. Uczestnicy badania doceniali gminną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (basen, sieć ścieżek rowerowych, etc.), rozwiniętą bazę noclegową i gastronomiczną oraz czystość środowiska. Niektórzy ankietowani zwrócili uwagę na dobrą dostępność do opieki zdrowotnej oraz edukacji, a także ośrodków leczniczo-wypoczynkowych. Ponadto doceniano rozwój gospodarczy, dbałość o stan wodociągów oraz kanalizacji, a także bezpieczeństwo lokalnych kąpielisk. Badani, jako atut gminy, postrzegają również potencjał jej mieszkańców.

Identyfikując czynniki ograniczające możliwości rozwojowe gminy oraz negatywnie wpływające na poziom i jakość życia mieszkańców, respondenci najczęściej wskazywali na brak przedsiębiorstw i zakładów pracy, które oferowałyby możliwość zatrudnienia przez cały rok, uniezależniając miejscowy rynek pracy od sezonu turystycznego. Wśród wypowiedzi można było odnaleźć uwagi odnoszące się do podejmowanych przez samorząd decyzji mających wpływ na teraźniejszość i przyszłość gminy, stwierdzenia o blokowaniu dostępu do stanowisk pracy młodym ludziom czy ograniczonym budżecie. Zwracano uwagę na niewielkie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczności lokalnej lub całkowity jego brak, a także różnice światopoglądowe, powodujące podziały wśród mieszkańców. Warto nadmienić, iż ponad jedna trzecia ankietowanych nie odpowiedziała na to pytanie bądź nie miała zdania w tej kwestii.

2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2015 roku gmina Ustronie Morskie liczyła 3.607 mieszkańców, w tym 1.897 kobiet, stanowiących 52,59% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 63,3 osób na km². W latach 2013-2015 liczba ludności gminy sukcesywnie rosła, od 3592 do 3607 osób. Udział kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców ulegał niewielkim zmianom, ale kobiety w całym analizowanym okresie stanowiły ponad 52% populacji. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym malała, liczba osób w wieku produkcyjnym utrzymywała się na zbliżonym poziomie, a rosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba mieszkańców ogółem (na koniec roku)	3.592	3.597	3.607
w tym liczba kobiet	1.891	1.887	1.897

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	735	729	715
liczba osób w wieku produkcyjnym	1.237	1.242	1.237
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	463	488	522

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym.

W analizowanym okresie liczba urodzeń żywych w gminie Ustronie Morskie ulegała wahaniom (od 44 w 2013 r., 48 w 2014 r., 34 w 2015 r.); nieco inaczej kształtowała się liczba zgonów (30 w 2013 r. i w 2014 r., a 26 w 2015 r.). Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był w latach 2013-2015 nieprzerwanie dodatni (odpowiednio: 14, 18, 8). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba urodzeń żywych	44	48	34
liczba zgonów	30	30	26
przyrost naturalny	14	18	8

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Ruch migracyjny na terenie gminy odbywał się w mniejszym stopniu w ruchu wewnętrznym, niż w ruchu zagranicznym. W obydwu wypadkach salda migracji wykazywały tendencję rosnącą. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
zameldowania spoza gminy	202	303	348
w tym z zagranicy	97	193	211
wymeldowania poza gminę	31	36	34
w tym za granicę	2	2	1
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	76	146	101
saldo migracji w ruchu zagranicznym	95	108	210
saldo migracji ogółem	171	267	314

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Analizując zgromadzone dane, należy stwierdzić, iż duży wpływ na wzrost ogólnej liczby mieszkańców gminy miały migracje w ruchu zagranicznym. W okresie trzech kolejnych lat obserwowany jest dość znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Biorąc pod uwagę tendencje dostrzegane w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym, gdzie ich liczba malała z roku na rok, można mówić o starzeniu się społeczeństwa gminy. Taki wniosek uprawnia do stwierdzenia, że planując działania w sferze społecznej, należy mieć na względzie specyficzne potrzeby osób starszych, które z racji wieku, a często także towarzyszącej wiekowi niepełnosprawności, wymagają stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwienia dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych. Należy również zadbać o rozwój różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego osób starszych, by zapobiegać ich społecznemu izolowaniu.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Ustronie Morskie posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	55,3
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	3.300
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	58,10
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	3.250

oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie (w km)	
w tym długość dróg gminnych (w km)	117,61

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w ostatnich latach. Inwestycje te, poza sferą techniczną, obejmowały także obszar kultury, sportu i rekreacji.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w latach 2013-2015:

- budowa sześciu zejść na plaże na terenie gminy;
- budowa placów zabaw na terenie Ustronia Morskiego, Kukinii i Rusowa;
- remont dachu budynku przy ulicy Granicznej 2;
- wykonanie drogi do Amfiteatru w Ustroniu Morskim;
- wykonanie dwóch zjazdów technicznych;
- Euroboisko wraz z drogą dojazdową z ulicy Okrzei;
- remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Kukinia;
- wykonanie przyłączy sanitarno-kanalizacyjnych w miejscowościach Kukinka i Gwizd;
- wykonanie podjazdu do świetlicy wiejskiej w miejscowości Gwizd;
- wykonanie wiaty przystankowej w miejscowości Gwizd;
- zmiana organizacji ruchu, wprowadzenie stref płatnego parkowania;
- remont dachu budynku mieszczącego się przy ulicy Kościuszki 20 w Ustroniu Morskim;
- remont placu przy budynku GOK w Ustroniu Morskim;
- remont sali gimnastycznej w Rusowie;
- remont świetlicy wiejskiej w Rusowie;
- budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych wraz z przepustem;
- zakup pojemników do segregacji odpadów komunalnych dla mieszkańców gminy Ustronie Morskie;
- budowa siłowni zewnętrznej przy CSR Helios w Ustroniu Morskim;

- remont i modernizacja sali wiejskiej w Gwiździe;
- rozpoczęcie budowy elektrowni słonecznej z ogniw fotowoltaicznych, stacji transformatorowej, linii kablowej SN i NN, kanalizacji światłowodowej wraz z niezbędną infrastrukturą;
- przebudowa ulicy Polnej w Ustroniu Morskim;
- budowa drogi gminnej Gwizd-Grąbnica;
- budowa drogi gminnej Olszyna;
- budowa dojścia do promenady z ulicy Rolnej w Ustroniu Morskim;
- modernizacja lokali mieszkalnych w Ustroniu Morskim;
- wymiana dachu w budynku socjalnym w Rusowie 30.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez gminę Ustronie Morskie przebiega droga krajowa numer 11, łącząca Ustronie Morskie z Kołobrzegiem. Gmina ma dogodny dostęp do kolei – na jej terenie znajduje się przystanek kolejowy Ustronie Morskie.

Usługi komunikacyjne w gminie świadczą takie podmioty, jak: AR Trans, Veolia Transport Kołobrzeg, Somar, Roman Marciniak. Najlepsze połączenia komunikacyjne mają mieszkańcy Ustronia Morskiego oraz Sianożęt, natomiast mieszkańcy Rusowa, Kukinia oraz Kukinka odczuwają trudności komunikacyjne.

5. GOSPODARKA

Gmina Ustronie Morskie ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują 3.309 hektarów, tj. 58,07% powierzchni gminy (z tego grunty orne to 2,508 hektarów, tj. 75,79% powierzchni gminy). Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		5.698
w tym:	grunty orne (w ha)	3.309
	sady (w ha)	11
	łąki i pastwiska (w ha)	712
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		1.766
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		623

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W roku 2013 na terenie gminy funkcjonowało 1.012 podmiotów gospodarczych; w roku następnym ich liczba spadła do 1.005, a w 2015 roku do 996. Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba podmiotów w sektorze publicznym	10	11	11
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	1002	994	982
liczba podmiotów ogółem	1.012	1.005	996

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2013-2015 wśród podmiotów gospodarczych w gminie zdecydowanie dominowały firmy zaliczające się do prywatnego sektora własności; pośród nich licznie reprezentowana była indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców.

W ciągu analizowanego okresu na terenie gminy powstało wiele nowych obiektów noclegowych. Liczba oferowanych przez nie miejsc pracy jest jednak trudna do oszacowania.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat zasobów mieszkaniowych będących w administrowaniu gminy Ustronie Morskie.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba mieszkań komunalnych	39	37	33
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	77	77	65
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	1582,25	1582,25	1310,25
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	88	88	74
liczba mieszkań socjalnych	13	13	13
liczba izb w mieszkaniach socjalnych	28	28	28
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	531,61	531,61	531,61
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	39	39	39

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W latach 2013-2015 w gminie Ustronie Morskie liczba mieszkań komunalnych rokrocznie spadała – w 2013 roku było ich 39, w 2014 r. 37, a w 2015 r. 33. Liczba izb w mieszkaniach komunalnych w latach 2013-2014 utrzymywała się na tym samym poziomie

(77), a w 2015 roku spadła do 65. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych w latach 2013-2014 wynosiła 1582,25 m², a w 2015 roku spadła do 1310,25 m². Łączna liczba osób zamieszkujących mieszkania komunalne w gminie również zmniejszyła się w 2015 roku.

W trakcie analizowanego okresu w gminie Ustronie Morskie było 13 mieszkań socjalnych, łączna liczba izb w tych mieszkaniach wynosiła 28, a powierzchnia użytkowa 531,61 m². Mieszkania socjalne zamieszkiwało łącznie 39 osób.

W analizowanym okresie na obszarze gminy nie został oddany do użytku ani jeden nowy budynek niemieszkalny użyteczności publicznej.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W Ustroniu Morskim tej formy pomocy udziela miejscowy Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	13	14	11
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	114	132	101
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	19.062,46	22.976,31	19.317,65

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano w gminie dodatek mieszkaniowy w 2013 roku wynosiła 13, w roku następnym wzrosła do 14, a w 2015 zmalała do 11. W związku z zapotrzebowaniem na ten rodzaj wsparcia, wysokość kwot przeznaczonych na ten cel ulegała następującym zmianom: w 2013 roku wynosiła 19.062,46 zł, rok później wzrosła do 22.976,31 zł, po czym w 2015 roku zmalała do 19.317,65 zł. Podobnie kształtowała się liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych.

7. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2015/2016 w gminie Ustronie Morskie funkcjonowało 1 przedszkole (Przedszkole Publiczne, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie) oraz 1 placówka oświatowa (Zespół Szkół, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie, w ramach której działały: szkoła podstawowa i gimnazjum). Dane na temat liczby dzieci i uczniów uczęszczających do ww. placówek oraz opiekunów i nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2015/2016

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
przedszkole	1	76	6
szkoła podstawowa	1	206	36
gimnazjum	1	113	36

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Szeroko rozumianą działalność kulturalną w gminie Ustronie Morskie prowadzą przede wszystkim dwie instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna, mieszczące się przy ulicy Nadbrzeżnej 20 w Ustroniu Morskim.

Gminny Ośrodek Kultury, zatrudniający osiem osób, realizuje działania z dziedziny amatorskiego ruchu artystycznego oraz edukacji kulturalno-oświatowej. Ośrodek prowadzi naukę gry na instrumentach, warsztaty plastyczne, zajęcia fotograficzne, organizuje recitale, spektakle teatralne, koncerty, spotkania autorskie, wystawy oraz konkursy. Przy ośrodku działa od kilkunastu lat Strażacka Orkiestra Dęta „Morka”, starsi mieszkańcy gminy mają możliwość dołączenia do grona uczestników działającego w strukturach GOK Klubu Seniora.

Biblioteka Publiczna Gminy Ustronie Morskie wraz z filią w Rusowie udostępnia mieszkańcom zgromadzone zbiory, prowadzi działalność informacyjną, edukacyjną i popularyzatorską, jak również współdziała z innymi bibliotekami i instytucjami kultury w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych. Biblioteka popularyzuje i aktywnie włącza się też w akcje „Cała Polska czyta dzieciom” i „Narodowe czytanie”.

Działalność kulturalna w gminie Ustronie Morskie prowadzona jest również przez 4 świetlice wiejskie funkcjonujące na jej terenie.

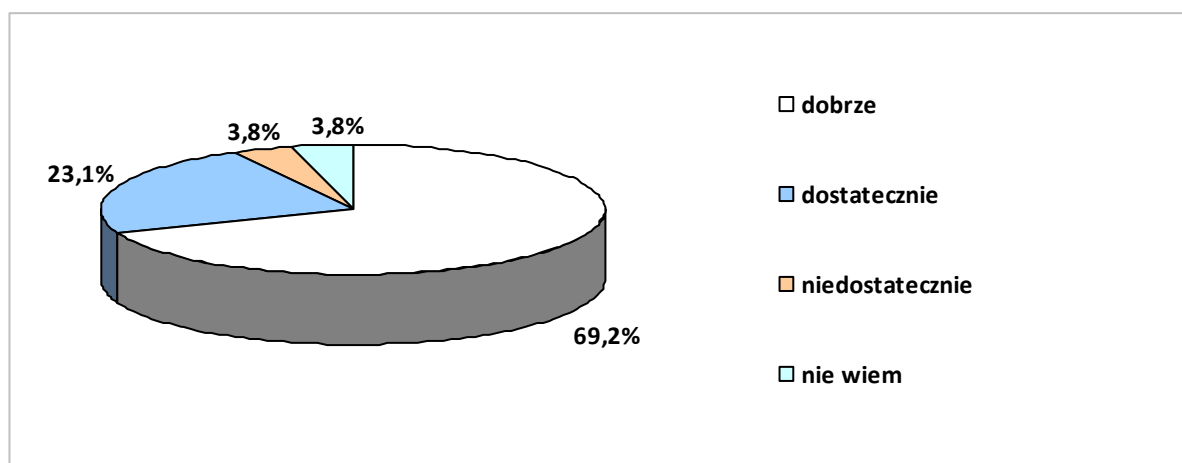
W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Ustronie Morskie pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat oferty oświatowej, opieki nad dziećmi oraz oferty kulturalnej w gminie.

Niemalże wszyscy respondenci ocenili infrastrukturę oświatową w gminie pozytywnie, uznając ją za dobrą bądź wystarczającą (łącznie 92,3%). Jedynie blisko 4% ankietowanych uznało ją za niewystarczającą. Tyle samo badanych nie było w stanie dokonać oceny. Dokonana jednocześnie próba oceny jakości oferty edukacyjnej w gminie dowiodła, iż jest ona dobra (65%) bądź dostateczna (23%). Przeciwnego zdania było jedynie 4% badanych. Blisko 8% respondentów nie miało zdania w tej sprawie.

Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie o infrastrukturę oświatową w gminie.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia infrastrukturę oświatową w gminie?

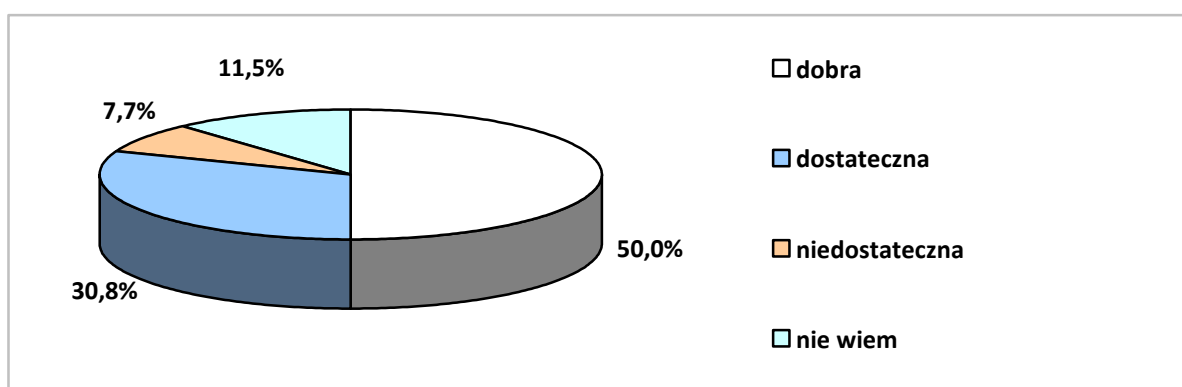
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowani zostali również poproszeni o udzielenie informacji na temat opieki przedszkolnej w gminie. Na pytanie czy zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, 36% badanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, przeciwnego zdania było 16% respondentów, a 48% nie było w stanie udzielić odpowiedzi.

Inaczej wyglądał rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3. Zdaniem 68% ankietowanych obecna oferta opieki w żłobkach nie zaspokaja potrzeb mieszkańców, 12% respondentów pokusiło się o stwierdzenie, że potrzeby te są zaspokojone, natomiast 20% nie miało na ten temat zdania.

Atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie spotkała się z pozytywną opinią u ponad 80% respondentów, w tym 50% ankietowanych oceniło ją jako dobrą. Za niewystarczającą uznało ją prawie 8% badanych, a ponad 11% respondentów nie miało w tej kwestii zdania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowani zostali również poproszeni o wskazanie deficytów w zakresie opieki nad dziećmi, edukacji i wychowania dzieci i młodzieży. Najczęściej wymienianą placówką, której brak jest w gminie, był żłobek. Badani wskazywali również na brak zajęć nauki języków obcych, zajęć modelarskich, koła wędkarskiego, zajęć kulinarnych, całorocznego przedszkola oraz świetlic.

Respondenci na pytanie o braki w obszarze kultury, najczęściej wymieniali brak kina. Inne odczuwane przez nich braki na tym polu, to: chór, zespół muzyczny, zajęcia teatralne oraz tańca towarzyskiego dla dorosłych. Jeden z ankietowanych uznał, iż istnieje konieczność przeprowadzenia remontu budynku Gminnego Ośrodka Kultury, inny z kolei podzielił się spostrzeżeniem, iż dzieci spoza Ustronia Morskiego mają trudności z dotarciem na zajęcia pozalekcyjne.

8. OCHRONA ZDROWIA

Opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy Ustronie Morskie zapewniają:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARS Medica, ul. Osiedlowa 2b, 78-111 Ustronie Morskie;
- Gabinet Lekarza Rodzinnego, lek. med. Mieczysław Poniedziałek, ul. Osiedlowa 2b, 78-111 Ustronie Morskie;
- Gabinet stomatologiczny, lek. stom. Katarzyna Suchodolska, ul. Osiedlowa 2b, 78-111 Ustronie Morskie.
- Usługi Pielęgniarskie Środowiskowe Grażyna Bańczewska, Osiedlowa 2b, 78-111 Ustronie Morskie.

Zapotrzebowanie mieszkańców gminy na środki farmaceutyczne zapewnia apteka znajdująca się w Ustroniu Morskim.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W poniższych tabelach przedstawiono, jako reprezentatywne dla gminy, dane za 2015 rok uzyskane z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ARS Medica, Gabinetu Lekarza Rodzinnego lek. med. Mieczysława Poniedziałka oraz Usług Pielęgniarskich i Środowiskowych Grażyny Bańczewskiej w Ustroniu Morskim.

Tabela 11. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2015 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	1
niedokrwistości	3
choroby tarczycy	3
cukrzyca	1
niedożywienie	–
otyłość	14
zaburzenia odżywiania	–
upośledzenie umysłowe	2
padaczka	2
dziecięce porażenie mózgowe	2
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	15
choroba nadciśnieniowa	–
alergia – dychawica oskrzelowa	16
alergia pokarmowa	7
alergia skórna	7
zniekształcenie kręgosłupa	5
choroby układu moczowego	2
wady rozwojowe układu nerwowego	2
wady rozwojowe układu krążenia	–
wady rozwojowe narządów płciowych	1
aberracje chromosomowe	2
inne wady rozwojowe	–
zaburzenia rozwoju fizycznego	6
zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	3
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	3
inne schorzenia	8

Dane: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARS Medica, Gabinet Lekarza Rodzinnego
lek. med. Mieczysław Poniedziałek w Ustroniu Morskim.

Tabela 12. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2015 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica	2
nowotwory	32
choroby tarczycy	41
cukrzyca	87
niedokrwistość	14
choroby obwodowego układu nerwowego	92

choroby układu krążenia		185
w tym	przewlekła choroba reumatyczna	5
	choroba nadciśnieniowa	136
	choroby naczyń mózgowych	25
	niedokrwienność serca (w tym przebyty zawał serca)	33
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa		57
przewlekłe choroby układu trawiennego		26
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej		171
pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej		23

Dane: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARS Medica, Gabinet Lekarza Rodzinnego lek. med. Mieczysław Poniedziałek w Ustroniu Morskim.

W 2015 roku w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej ARS Media oraz w Gabinetzie Lekarza Rodzinnego lek. med. Mieczysława Poniedziałka w Ustroniu Morskim objęto opieką czynną ogółem 72 dzieci i młodzieży oraz 616 pacjentów w wieku 19 lat i więcej.

W analizowanym roku u największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono alergię – dychawicę oskrzelową (16 osób), zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (15 osób) oraz otyłość (14 osób). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (185 osób), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (171 osób) oraz chorobami obwodowego układu nerwowego (92 osoby).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 13. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2015 roku

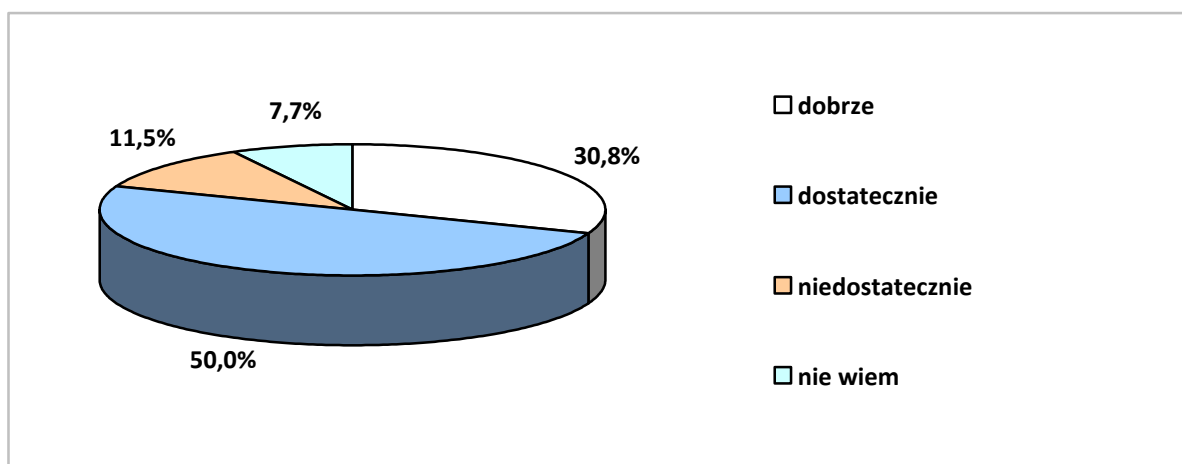
forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
lekarskie porady patronażowe oraz badania bilansowe, w tym przesiewowe niemowląt (dzieci podlegające badaniu)	162
lekarskie porady patronażowe oraz badania bilansowe, w tym przesiewowe niemowląt (dzieci zbadane)	101
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	337
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	69
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	328
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	148

Dane: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARS Medica, Gabinet Lekarza Rodzinnego lek. med. Mieczysław Poniedziałek, Usługi Pielęgniarskie i Środowiskowe Grażyna Bańczewska w Ustroniu Morskim.

W 2015 roku lekarskim poradom patronażowym oraz badaniom bilansowym, w tym przesiewowym podlegało 162 niemowląt, w tym 101 niemowląt zostało zbadanych. Poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego zostało objętych 337 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 69 wizyt profilaktycznych u dzieci do 1. roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto 328 dzieci i młodzieży, w tym 148 osób zbadano zgodnie z programem badań profilaktycznych.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Ustronie Morskie pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat ochrony zdrowia w gminie oraz o deficytów w tym zakresie. Rozkład odpowiedzi na pierwsze z pytań przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największa grupa respondentów (80,8%) oceniła funkcjonalność oraz jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie pozytywnie. Pozostali ankietowani (niemal 12%) określili ją jako niedostateczną. Około 8% respondentów nie było w stanie udzielić odpowiedzi.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie: „Jakich lekarzy specjalistów najbardziej brakuje w gminie?“, ankietowani wymieniali najczęściej: okulistę, kardiologa oraz ginekologa, jak również dermatologa i alergologa. Raz odpowiedź kwitowało krótkie: „brak wszystkich specjalistów”. Wskazywano także zapotrzebowanie na chirurga, ortodontę i ortopedę.

Wśród działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, najczęściej postulowano stworzenie możliwości badań specjalistycznych refundowanych przez NFZ oraz zmiana polityki przyjmowania przyjezdnych (ustanowienie godzin przyjmowania turystów przez lokalny ośrodek zdrowia). Ponadto pojawiły się następujące sugestie: zwiększenie wymiaru godzin

pracy dyżurujących lekarzy, możliwość badań profilaktycznych, pozyskanie ambulansu, zatrudnienie lekarzy specjalistów, okresowe badania stomatologiczne w placówkach oświatowych oraz zajęcia odchudzające. Respondenci byli również zdania, iż należy zwiększyć nacisk na profilaktykę i promocję zdrowia.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Wiodącą rolę w zakresie sportu i rekreacji pełnią w gminie 2 kluby sportowe, w tym 1 uczniowski. Jednostki i obiekty sportowe na terenie gminy Ustronie Morskie, to:

- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji „Helios”, ul. Polna 3, 78-111 Ustronie Morskie;
- Zespół boisk sportowych „Orlik 2012”, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie;
- Siłownia, ul. Osiedlowa 2b, 78-111 Ustronie Morskie;
- Stadion sportowy, ul. Wojska Polskiego 24b, 78-111 Ustronie Morskie;
- Alte Farm Golf Driving Range, Rusowo 57, 78-111 Ustronie Morskie.

Ustronie Morskie jest gminą nadmorską, co sprzyja rozwojowi turystyki. Niewątpliwą zaletą gminy są liczne atrakcje turystyczne, zabytki i pomniki przyrody oraz szlaki turystyczne. W gminie znajduje się 15 obiektów zbiorowego zakwaterowania, oferujących łącznie 489 miejsc noclegowych oraz 10 gospodarstw agroturystycznych. Szczegółowych informacji na ich temat dostarcza poniższa tabela.

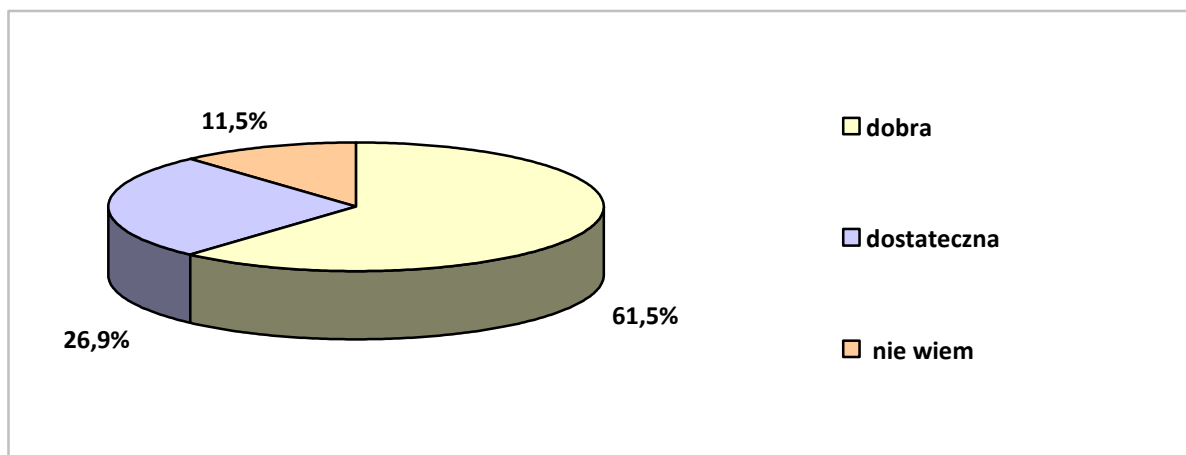
Tabela 14. Baza noclegowa w gminie w 2015 r.

liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	15
liczba miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	489
liczba ośrodków wczasowych	35
liczba miejsc noclegowych w ośrodkach wczasowych	3.551
liczba gospodarstw agroturystycznych	10
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	124
liczba hoteli	3
liczba miejsc noclegowych w hotelach	192

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Ustronie Morskie o ocenę oferty sportowo-rekreacyjnej w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niemalże wszyscy respondenci ocenili ofertę sportowo-rekreacyjną w gminie pozytywnie, określając ją jako dobrą lub dostateczną. Nieco ponad 11% badanych nie było w stanie odpowiedzieć na pytanie.

Ankietowani zostali również poproszeni o podzielenie się sugestiami dotyczącymi działań bądź inwestycji, które należałoby podjąć w celu pełniejszego dostosowania do potrzeb mieszkańców oferty w zakresie sportu i rekreacji. Respondenci najczęściej proponowali budowę hali sportowej, utworzenie ścieżek zdrowia, siłowni oraz rozbudowanie ścieżek rowerowych. Ponadto pojawiały się następujące postulaty: organizacja zajęć sportowych dla dorosłych mieszkańców, zajęć lekkoatletycznych, sztuk walki oraz piłki siatkowej, utworzenie ścieżki brzegowej, budowa sali fitness oraz zewnętrznej siłowni.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych Posterunku Policji w Ustroniu Morskim tamtejsi funkcjonariusze w 2015 r. odnotowali na obszarze gminy 61 przestępstw. Najwięcej przypadków to przestępstwa przeciwko mieniu – 23 osoby zatrzymano pod zarzutem kradzieży mienia, 12 pod zarzutem kradzieży z włamaniem; odnotowano również 9 przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu. Ponadto odnotowano 4 przypadki oszustwa, 3 uszkodzenia mienia, 3 przywłaszczenia mienia, 3 kierowania pojazdem bez stosownych uprawnień. Wśród

stwierdzonych przestępstw było także: 1 przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, 1 kradzież dokumentów, 1 przeciwko prawu budowlanemu oraz 1 przestępstwo narkotykowe.

W gminie nie zarejestrowano nieletnich jako sprawców czynów karnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

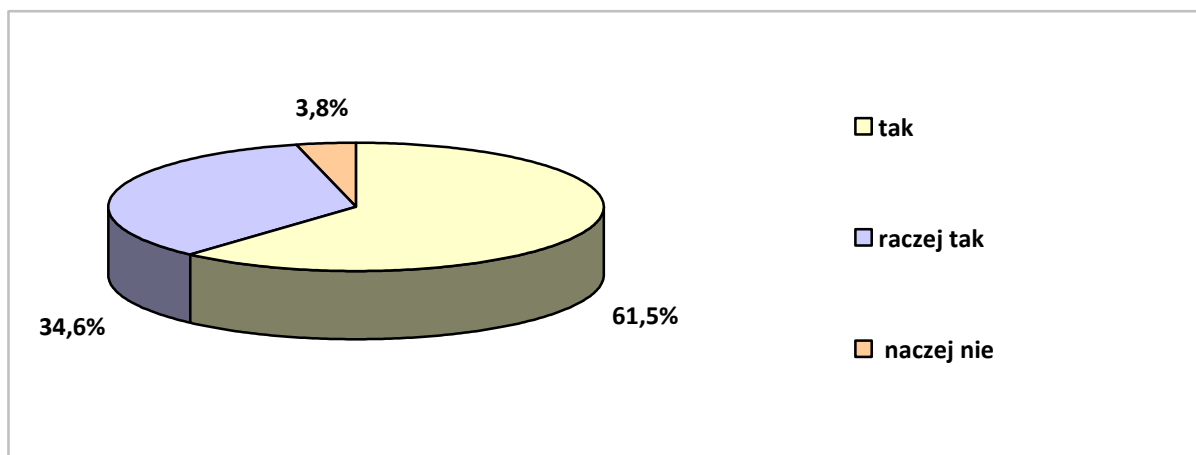
Według danych dostarczonych przez Kierownika II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kołobrzegu w 2015 roku:

- opiekuńczym postępowaniem wobec małoletniego objętych było 7 osób, w tym 3 małoletnich;
- nadzorem nad alkoholikiem objęte były 3 osoby;
- postępowaniem wykonawczym NW objęte były 2 osoby, w tym 2 małoletnich.

Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez Kuratora Specjalistę, w Sądzie Rejonowym w Kołobrzegu, w II Wydziale Karnym, I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej prowadził w 2015 roku 26 dozorów wobec 21 osób.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Ustronie Morskie pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niemalże wszyscy spośród ankietowanych mieszkańców gminy odpowiedzieli, iż czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jedynie około 4% badanych przyznało, że raczej nie czuje się bezpiecznie. Warto zauważyć, iż żaden z ankietowanych nie wskazał odpowiedzi sugerującej, że nie ma zdania na ten temat.

W odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania przestępczości i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, ankietowani postulowali zainstalowanie monitoringu na terenie gminy, zwiększenie liczby patroli policyjnych, przyjmowanie mniejszej liczby turystów w trakcie sezonu letniego. Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze ankietowani najczęściej wskazywali konieczność zwiększenia liczby patroli policyjnych, instalacje sygnalizacji świetlnej oraz montaż fotoradarów. Ponadto respondenci postulowali umieszczenie garbów zwalniających, wytyczenie ścieżki rowerowej oraz zwiększenie liczby miejsc parkingowych.

11. POMOC SPOŁECZNA

W zakres pomocy społecznej wchodzi zadania określone w ustawie o pomocy społecznej – realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim oraz zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych i ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych, tj.: z ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ustawie o wychowaniu dzieci. Z końcem 2015 roku w GOPS-ie było 9 etatów. Na umowę zlecenie pracowały 2 osoby. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Stan zatrudnienia w GOPS-ie na koniec 2015 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów
kadra kierownicza	1
pracownicy socjalni	3
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1
pozostali pracownicy	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2015 roku w gminie Ustronie Morskie wskaźnik ten został spełniony, na jednego pracownika socjalnego przypadało bowiem 1.226 mieszkańców.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe. W analizowanym okresie od października 2012 do końca września 2015 r. kryterium to było ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Od 1 października 2015 r. kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej wynoszą odpowiednio: 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie.

Odrębne kryterium dochodowe obowiązuje przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych. Od listopada 2012 r. do końca października 2015 r. w odniesieniu do dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się kryterium to zostało ustalone na poziomie 539 zł, a gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności – 623 zł. Od 1 listopada 2015 r. wzrosły kryteria właściwe dla przyznawania świadczeń rodzinnych i dodatków im towarzyszących. Dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie może przekraczać 674 zł, a jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, to wówczas kryterium dla tego rodzaju świadczeń wynosi 764 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2015 rok.

Tabela 16. Wykonanie budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 r.

wielkość wydatków (w zł)	plan	wykonanie
ogółem	2.366.075,01	2.268.290,04
w tym na zadania zlecone	1.033.670,01	1.000.382,23
w tym na zadania własne	1.332.405,00	1.267.907,81
w tym dofinansowania	335.563,00	312.573,84

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W 2015 roku GOPS w Ustroniu Morskim nie przekroczył budżetu ustalonego w Uchwale Nr III/9/2014 r. przez Radę Gminy.

W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, zasiłków okresowych i posiłku. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2014-2015.

Tabela 17. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2015 według gospodarstw domowych

typy według gospodarstw domowych	gospodarstwa domowe		w tym osób	
	2014	2015	2014	2015
jednoosobowe gospodarstwa domowe	65	73	65	73
niepełne rodziny	22	17	61	43
ogółem rodziny z dziećmi	52	42	195	157
wielodzietne od 4 dzieci	7	37	49	197
emeryci i renciści	39	28	88	56

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2014-2015 z jednoosobowych gospodarstw domowych wzrosła, przeciwnie było w przypadku niepełnych rodzin – w tej kategorii liczba osób objętych pomocą spadła. W przypadku ogółu rodzin z dziećmi odnotowano spadek beneficjentów pomocy społecznej, tendencja wzrostowa miała natomiast miejsce w kategorii rodzin wielodzietnych, posiadających czwórkę lub więcej dzieci. Emeryci i renciści korzystali w 2015 roku z pomocy społecznej rzadziej niż w roku poprzednim.

Dane przedstawione w powyższych tabelach oraz dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej pozwalają przypuszczać, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS w 2015 roku stanowiły rodziny ubogie, często zmagające się z bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2014-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2015

powód przyznawania pomocy	liczba rodzin		liczba osób w rodzinach	
	2014	2015	2014	2015
ubóstwo	95	90	254	243
potrzeba ochrony macierzyństwa	11	12	78	83

bezrobocie	86	82	221	205
niepełnosprawność	37	37	83	83
długotrwała lub ciężka choroba	71	68	153	146
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	12	13	49	49
rodziny niepełne	11	11	34	34
rodziny wielodzietne	7	8	69	74
alkoholizm	4	4	13	13
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	1	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W latach 2014-2015 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała choroba. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu ubóstwa uległa spadkowi (95 w 2014 r., 90 w 2015 r.), podobnie było w przypadku bezrobocia (odpowiednio 86,82). Kolejną z przyczyn udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z tego powodu również zmalała (71 w 2014 r., 68 w 2015 r.).

Z powodu niepełnosprawności GOPS w latach 2014-2015 udzielał wsparcia 37 rodzinom liczącym w sumie 83 osoby. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych była powodem udzielenia wsparcia 12 rodzinom w 2014 r. i 13 w 2015 r. Wsparcia mieszkańcom gminy w okresie tych dwóch lat udzielano ponadto z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, rodzinom niepełnym i wielodzietnym oraz z powodu alkoholizmu. W jednym przypadku powodem udzielenia pomocy były trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Obowiązkiem ustawowym gminy jest zapewnienie miejsca i odpłatność za Dom Pomocy Społecznej w przypadku osób samotnych i chorych. W 2013 r. GOPS ponosił odpłatność za pobyt w DPS 9 mieszkańców gminy, w 2014 r. – 8, a w 2015 r. 11. Dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób z gminy przebywających w DPS	9	8	11
średni koszt pobytu jednej osoby	21.947,06	23.062,10	20.960,78
koszty pobytu ogółem	197.523,55	184.496,76	230.568,63

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Rodzinom borykającym się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego GOPS przyznawał pomoc asystenta rodziny. Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.12.2012 roku, do obowiązków asystenta rodziny należy między innymi:

- edukacja w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego (budżet domowy);
- edukacja w zakresie organizacji dnia, w szczególności organizacji dnia dzieci (aktywny wypoczynek, systematyczne posiłki, etc.);
- edukacja w zakresie higieny, profilaktyki zdrowotnej i psychologicznej w rodzinie.

Z takiego wsparcia skorzystało w 2015 roku 5 rodzin, w których było 22 dzieci.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Ustroniu Morskim przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Dane dotyczące przyznanych świadczeń w latach 2014-2015 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	2.423	240.433,50
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	12	12.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	47	18.400,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	65	11.050,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	80	6.280,00
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	147	14.700,00
dodatek do zasiłku z tytułu dojazdów	338	16.900,00
dodatek do zasiłku z tytułu zamieszkania w internacie	21	1.890,00
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	508	40.640,00
zasiłek pielęgnacyjny	758	115.974,00
świadczenie pielęgnacyjne	124	90.620,00
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	25	25.000,00
specjalny zasiłek opiekuńczy	14	7.280,00
zasiłek dla opiekuna	79	40.924,00
razem	4.641	619.591,50

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Tabela 21. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2015 r.

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	2.376	238.012,50
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	13	13.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	94	37.560,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	86	14.800,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	72	6.040,00
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	137	13.700,00
dodatek do zasiłku z tytułu dojazdów	329	17.204,00
dodatek do zasiłku z tytułu zamieszkania w internacie	20	1.860,00
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	524	42.580,00
zasiłek pielęgnacyjny	709	108.477,00
świadczenie pielęgnacyjne	120	144.000,00
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26	26.000,00
specjalny zasiłek opiekuńczy	34	17.559,00
zasiłek dla opiekuna	36	18.720,00
razem	4.576	699.512,50

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

W roku 2015 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o około 80 tysięcy złotych, przy czym mniejsza była liczba przyznanych świadczeń rodzinnych. Najczęstszą formą wsparcia w latach 2014-2015 tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Warto zauważyć, iż w roku 2015 spadła liczba wypłaconych świadczeń (z 2.423 w 2014 r. do 2.376 w 2015 r.). Wśród form wsparcia były również zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Znaczącą pozycją w budżecie GOPS były ponadto środki przeznaczone na dodatki z tytułu: dojazdów, urlopu wychowawczego, rozpoczęcia roku szkolnego, samotnego wychowywania dziecka, urodzenia dziecka oraz specjalne zasiłki opiekuńcze.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2014-2015 mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do

alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2014-2015

	2014	2015
liczba wypłaconych świadczeń	534	620
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	190.880,10	224.131,85

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2014-2015 GOPS wypłacał mieszkańcom gminy, wzrosła ze 190.880,10 zł w 2014 roku do 224.131,85 zł w 2015 roku. Wzrosła zarazem liczba wypłacanych świadczeń.

Wsparcie obejmują mieszkańców gminy Ustronie Morskie również jednostki powiatowe zlokalizowane w Kołobrzegu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Centrum Spraw Społecznych. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 23. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać mieszkańcy gminy

lp.	nazwa i adres instytucji
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Grottgera 11, 78-100 Kołobrzeg
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Piastowska 9, 78-100 Kołobrzeg
3.	Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia ul. Kniewskiego 11, 78-100 Kołobrzeg
4.	Powiatowy Urząd Pracy ul. Katedralna 46, 78-100 Kołobrzeg
5	Centrum Spraw Społecznych ul. Okopowa 15, 78-100 Kołobrzeg

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Jak wynika z danych uzyskanych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu na temat pieczy zastępczej w odniesieniu do mieszkańców gminy Ustronie Morskie, w 2013 roku pod opieką rodzin zastępczych pozostawało 4 dzieci, w 2014 roku 3, a w 2015 roku 4 dzieci z gminy. W latach 2013-2014 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 1 dziecko. W 2015 roku jedno dziecko z gminy zostało

umieszczone w rodzinie zastępczej. W 2013 roku 2 rodziny objęły opieką dzieci z gminy, w 2014 roku była to 1 rodzina, a w 2015 – 2 rodziny. Liczba usamodzielnianych dzieci z gminy w latach 2013-2015 wynosiła odpowiednio: 2, 1, 2. Dane na temat pieczy zastępczej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 24. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	4	3	4
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	1	0
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	2	1	2
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	1	2

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

Dzieci i młodzież z terenu gminy Ustronie Morskie objęte były opieką Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kołobrzegu. W trakcie roku szkolnego 2015/2016 wydano 15 opinii w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych i objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole, 5 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 1 orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. W analogicznym okresie specjaliści Poradni przeprowadzili w Zespole Szkół w Ustroniu Morskim zajęcia z udziałem uczniów:

- „Skuteczna i nieskuteczna komunikacja” – 154 osoby;
- „Ja i mój zawód” – 102 osoby;
- badania predyspozycji zawodowych – 109 osób;
- „Przemoc rówieśnicza” – 152 osoby.

Z ramienia Poradni przeprowadzono również zajęcia z udziałem nauczycieli i pedagogów:

- „Profilaktyka agresji i przemocy” – 27 osób;
- pomoc indywidualna pedagogom – 10 spotkań;
- rada szkoleniowa nauczycieli „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej” – 32 osoby;
- rada szkoleniowa – 40 osób;
- praca z dzieckiem upośledzonym umysłowo – 29 osób.

W trakcie roku szkolnego 2015/2016 uczniowie korzystali z:

- terapii logopedycznej – 2 osoby;
- zajęć korekcyjno-kompensacyjnych – 1 osoba;
- psychoterapii – 1 osoba;
- pomocy indywidualnej – 2 osoby;
- porad bez badań – 9 osób.

Przeprowadzono również badania przesiewowe wzroku 5 osobom oraz badania przesiewowe słuchu 8 osobom. Ponadto, Poradnia udzieliła pomocy trzem rodzinom w sytuacji rozwodu związanej z opieką nad dziećmi z rodziny zrekonstruowanej.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju.

W 2015 roku na terenie gminy Ustronie Morskie funkcjonowało 9 organizacji pozarządowych. Ich lista prezentowana jest poniżej:

1. **Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” Ustronie Morskie**
ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie
2. **Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Ustroniu Morskim**
ul. Geodetów 1, 78-111 Ustronie Morskie
3. **Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Ustronie Morskie – Nasza Gmina**
ul. Osiedlowa 2B/28, 78-111 Ustronie Morskie
4. **Stowarzyszenie Wspierania i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Ustroniu Morskim**
ul. Wojska Polskiego 28, 78-111 Ustronie Morski
5. **Koło Gospodyń Wiejskich „Przebiśnieg” Kukinka**
Kukinka 6, 78-111 Ustronie Morskie
6. **Stowarzyszenie „Sami Swoi”**
ul. Bogusława IV, 78-111 Ustronie Morskie
7. **Stowarzyszenie Samorządowo-Gospodarcze „Przymorze”**
ul. Osiedlowa 2B, 78-111 Ustronie Morskie
8. **Nadmorski Klub Sportowy „ASTRA”**
ul. Wojska Polskiego 24a, 78-111 Ustronie Morskie

Stowarzyszenie Lotnicze w Bagiczu

Bagicz 10, 78-111 Ustronie Morskie

9. Stowarzyszenie Ogrodu Działkowego „Przymorze”

Wieniotowo 35B, 78-111 Ustronie Morskie

Samorząd gminy prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi na podstawie przyjmowanych corocznie uchwałą Rady Gminy Ustronie Morskie Programów współpracy Gminy Ustronie Morskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Programy mają na celu spełnianie potrzeb społecznych mieszkańców gminy poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi.

W 2015 roku w gminie funkcjonowała jedna parafia Kościoła rzymskokatolickiego, którą tworzył kościół parafialny w Ustroniu Morskim i jego filia w Rusowie. Dane na ich temat zawiera poniższa tabela.

Tabela 25. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2015 roku

lp.	nazwa	adres
1.	Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Chrobrego 10 78-111 Ustronie Morskie
2.	Filia Kościoła Parafialnego	Rusowo 78-111 Ustronie Morskie

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

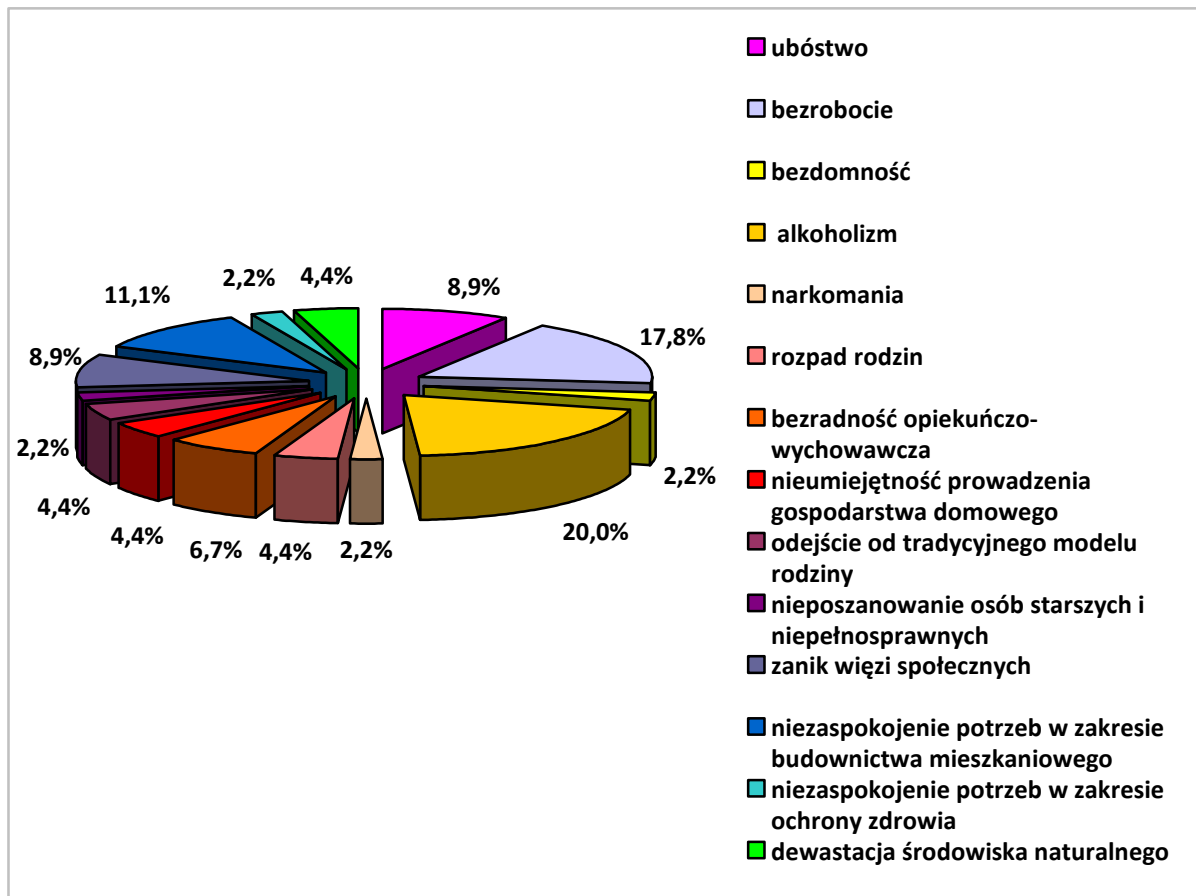
W parafii pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego funkcjonuje poradnia rodzinna/poradnia życia rodzinnego. Parafia prowadzi również działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży w ramach funkcjonującej w jej strukturach „Akcji Katolickiej”.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach identyfikacji problemów społecznych gminy, określenia stopnia ich natężenia, zostały przeprowadzone wśród mieszkańców badania ankietowe. Do analizy – jak wspomniano we wstępie do niniejszego dokumentu – przedłożono 26 anonimowo wypełnionych ankiet.

Uczestników badania poproszono na wstępie o wskazanie problemów, niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie. Respondenci mieli możliwość dokonania wielokrotnego wyboru odpowiedzi. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

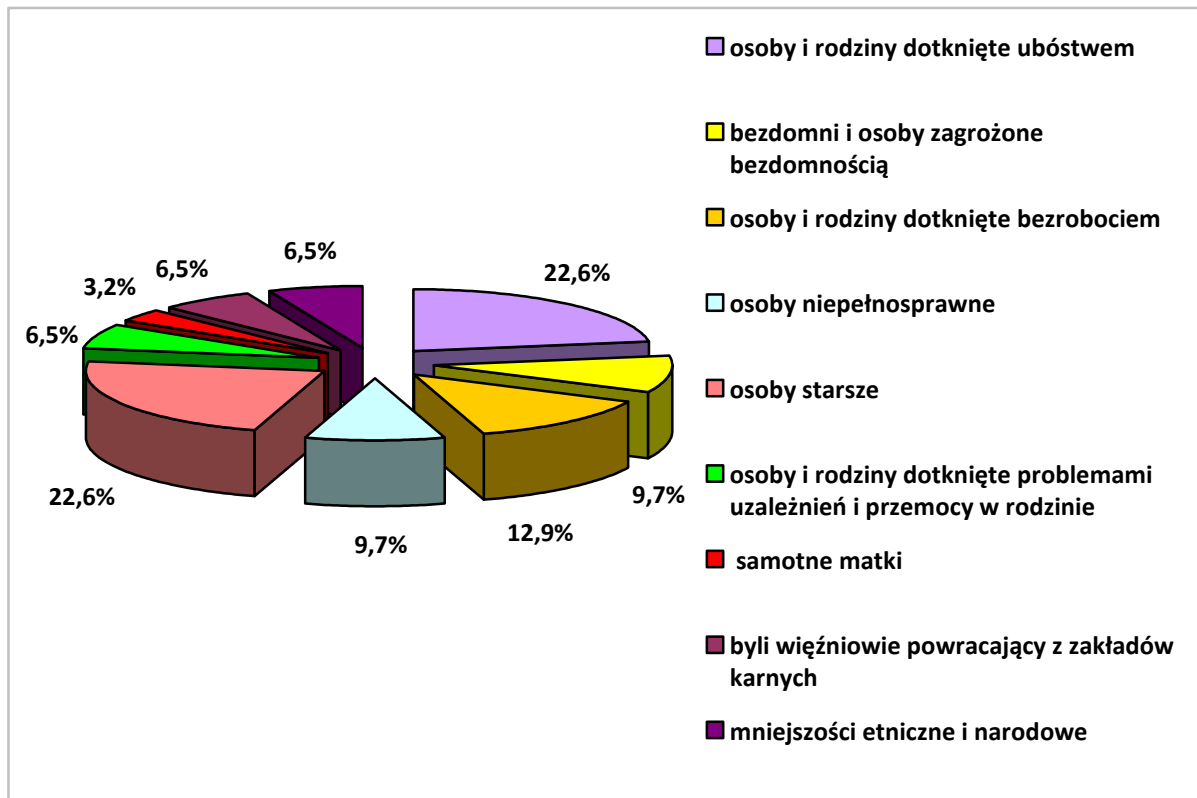
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci wskazywali najczęściej alkoholizm, bezrobocie oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Wskazywano również na występowanie takich problemów i niekorzystnych zjawisk na terenie gminy, jak: zanik więzi społecznych, ubóstwo oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Znacznie rzadziej respondenci wskazywali na takie kwestie, jak rozpad rodzin, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, odejście od tradycyjnego modelu rodziny oraz dewastacja środowiska naturalnego. Marginalnie wskazywano na bezdomność, narkomanię, nieposzanowanie osób starszych i niepełnosprawnych oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia.

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowani podali kategorie osób i grup, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są Pani/Pana zdaniem najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?

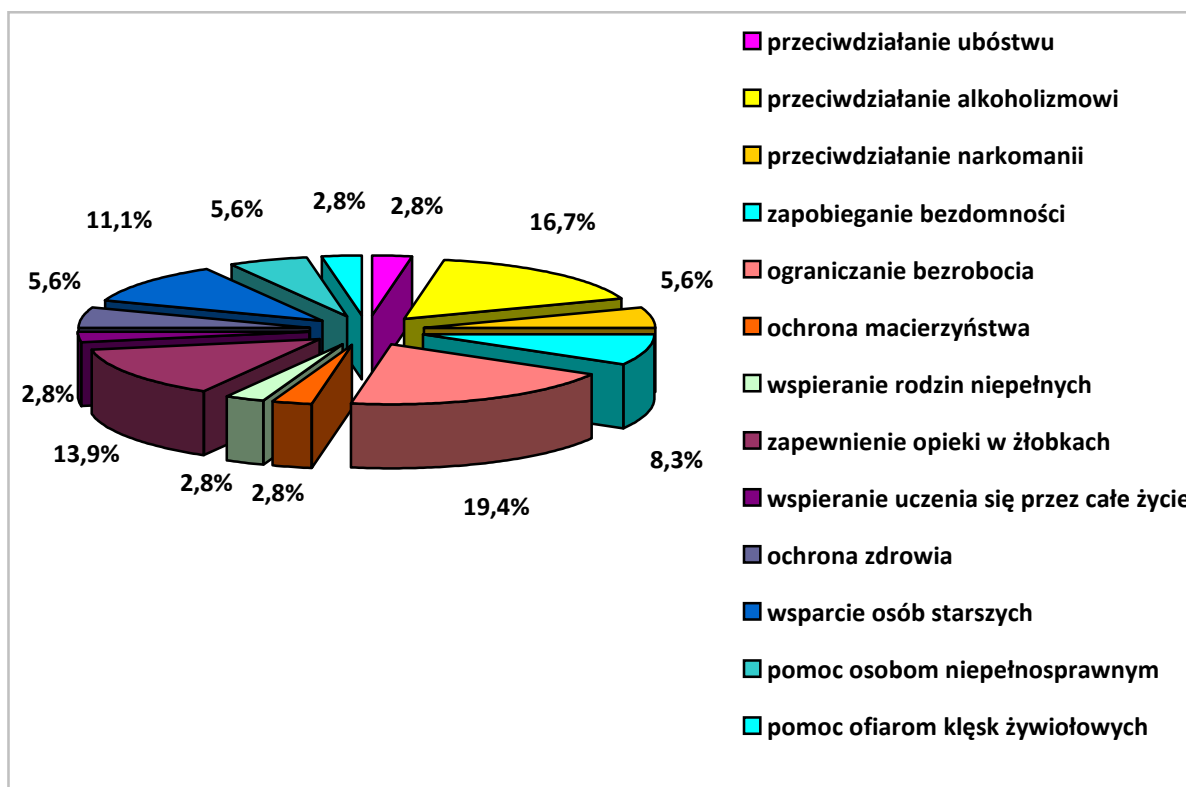
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najczęściej badani stwierdzali, że najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem oraz osoby starsze, a także osoby i rodziny dotknięte bezrobociem.

Marginalnie wskazywano, że do osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym należą bezdomni i osoby zagrożone bezdomnością oraz osoby niepełnosprawne, a w dalszej kolejności osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, byli więźniowie powracający z zakładów karnych oraz mniejszości etniczne i narodowe. Najrzadziej, jako zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wskazywano samotne matki.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta wsparcia oferowana w gminie jest niezadowalająca. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. W jakim Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ograniczanie bezrobocia, przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz zapewnienie opieki w żłobkach. W mniejszym zakresie problem dotyczył wsparcia osób starszych, zapobiegania bezdomności, przeciwdziałania narkomanii, pomocy osobom niepełnosprawnym oraz ochrony zdrowia. Najrzadziej wskazywanymi obszarami były: przeciwdziałanie ubóstwu, ochrona macierzyństwa, wspieranie rodzin niepełnych, wspieranie uczenia się przez całe życie oraz pomoc ofiarom klęsk żywiołowych i zdarzeń losowych.

Jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu zaspokojenia potrzeb osób i rodzin wymagających wsparcia?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wskazując na konieczność udzielania pomocy w postaci oferowania szeroko

pojętego poradnictwa, stworzenia atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego (również dla osób starszych) oraz aktywizacji zawodowej, pomocy w poszukiwaniu pracy.

Respondenci postulowali również intensywniejsze działania na rzecz profilaktyki uzależnień. Ponadto badani kładli nacisk na poprawę połączeń komunikacyjnych.

Podmioty z terenu gminy, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązywania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. Zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Gminy, Caritas oraz Kościół.

14. BEZROBOCIE

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu, w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie Ustronie Morskie rokrocznie malała (od 222 osób w 2013 roku do 159 osób w 2015 roku). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat 2013-2015 wynosiła: 122, 102 i 87. Liczba bezrobotnych mężczyzn w analogicznym czasie kształtowała się odpowiednio: 100, 73 oraz 72. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 26. Bezrobotni w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba bezrobotnych w gminie	222	175	159
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	122	102	87
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	54,95%	58,29%	54,72%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2013-2015 w powiecie kołobrzeskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju, pozyskane z oficjalnej strony internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

Tabela 27. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
stopa bezrobocia w powiecie kołobrzeskim	13,1%	11,6%	8,4%

stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	18,0%	15,5%	12,9%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	11,4%	10,5%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2013-2015 powiat kołobrzeski charakteryzował się znacznie niższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia w rozpatrywanym okresie sukcesywnie zmniejszał się.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku oraz stażu pracy i zawodowej aktywizacji. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku i aktywizacji zawodowej

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 24. roku życia	25	15	60
w wieku 25-34 lat	37	20	54,1
w wieku 35-44 lat	31	19	61,3
w wieku 45-59 lat	55	31	56,4
powyżej 60. roku życia	11	2	18,2
aktywizacja zawodowa	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
poprzednio pracujący	135	75	55,6
dotychczas niepracujący	24	12	50
długotrwale bezrobotni	13	11	84,6

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

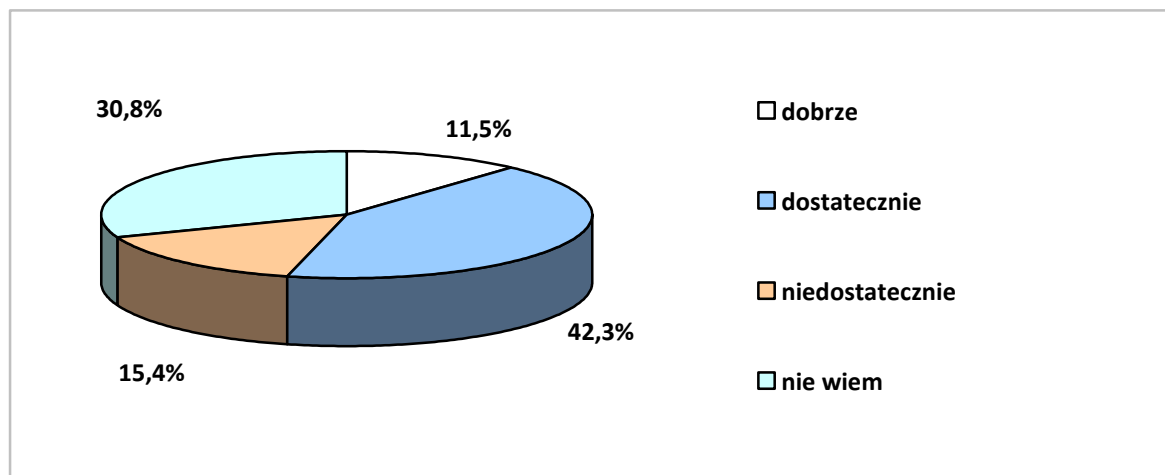
Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie największą grupę stanowiły osoby w wieku od 45 do 59 lat oraz w wieku od 25 do 34 lat. Odsetek osób dotychczas niepracujących był niewielki w stosunku do ogółu bezrobotnych i wynosił 15,1%. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły ledwie 8,2% wszystkich bezrobotnych.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lat oraz 45-59 lat; odsetek kobiet pozostających bez pracy długotrwale był bardzo wysoki i wynosił 84,6%.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Ustronie Morskie o ocenę realizowanych w gminie działań

oraz o stopień uwzględniania w nich potrzeb osób bezrobotnych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych (53,8%) oceniło działania w tym zakresie pozytywnie, określając je jako dobre lub dostateczne; ponad 15% było przeciwnego zdania, oceniając wysiłki gminy jako niedostateczne. Aż 30,8% badanych nie potrafiło dokonać żadnej oceny.

Respondenci poproszeni zostali również o zasugerowanie działań, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania bezrobociu i poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych bezrobociem. Najczęstszym postulatem było podwyższenie zarobków na terenie gminy, nieco rzadziej badani dzielili się poglądem, iż na terenie gminy brak zakładów oferujących stałą pracę. Niektórzy ankietowani proponowali intensywniejsze działania w zakresie aktywizacji zawodowej, takie jak organizacja szkoleń. Inni z kolei sądzili, iż należy ograniczyć liczbę zatrudnianych przez lokalne przedsiębiorstwa obcokrajowców, zaostrzyć kryteria przyznawania świadczenia 500+, likwidację tegoż świadczenia oraz polepszenie komunikacji w gminie.

Analizując sytuację na rynku pracy, warto zwrócić uwagę, że choć wskaźniki dotyczące bezrobocia ulegają poprawie, to jednak brak zatrudnienia jest odczuwalnym problemem dla mieszkańców gminy. Należy bowiem pamiętać, że pozostawanie bez pracy prowadzi do powstawania kolejnych problemów, wśród których bardzo dotkliwie odczuwanym przez doświadczonych nim osoby i rodziny jest radykalne obniżenie statusu materialnego. Może to być powodem rozlicznych dysfunkcji, ograniczania udziału w życiu społecznym, utraty możliwości realizowania planów życiowych i rozwoju.

15. BEZDOMNOŚĆ

W latach 2014-2015 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim nie wspierał ani jednej osoby z tytułu bezdomności. Warto nadmienić, iż na wypadek wystąpienia takiej potrzeby pomoc osobom bezdomnym z terenu gminy oferowana przez GOPS może przybierać takie formy, jak zapewnienie schronienia osobie bezdomnej i pokrywanie kosztów pobytu takiej osoby w schronisku. Pracownicy GOPS są również przygotowani do świadczenia pracy socjalnej osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Skutecznie przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Ustronie Morskie w latach 2013-2015.

Tabela 29. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie w latach 2013-2015

cel	wielkość przeznaczonych środków w poszczególnych latach w zł		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	304.938	254.387	341.607
profilaktyka i rozwiązywanie problemów narkomanii	1.998	4.657	5.368

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

W latach 2013-2015 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych wahała się, przy czym najniższe środki na ten cel były wydatkowane w roku 2014, a najwyższe w 2015. Rosły sukcesywnie natomiast kwoty

przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii, które w 2015 roku osiągnęły poziom 5368 zł. Wybrane dane dotyczące lokalnego rynku napojów alkoholowych oraz działalności GKRPA w Ustroniu Morskim przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 30. Rynek napojów alkoholowych w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	154	172	162
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	2	2
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	134	155	165
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	-	-	-
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	73	75	66
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	-	-	1

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

W latach 2013-2015 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie ulegała wahaniom (z 154 w 2013 r., poprzez 172 w 2014 r. do 162 w 2015 r.). Wzrastała natomiast liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (z 134 w 2013 r. poprzez 155 w 2014 r. do 165 w 2015 r.). W 2014 roku wydano 155 zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, z tego tytułu osiągnięto dochody w wysokości 351.458,06 zł. W roku 2015 wydano 57 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w detalu oraz 108 zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w punktach gastronomicznych. Z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uzyskano dochody w kwocie 383.553,01 zł.

W analizowanym okresie liczba opinii w sprawie wydania zezwoleń ulegała wahaniom. Jedną negatywną opinię w tej sprawie wydawano w 2015 r. W latach 2013-2015 nie cofnięto żadnego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 31. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	19	14	18
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	2	4

liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	2	3	2
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	-	-	-
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	-	-	-

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim.

GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, a ich liczba wahała się (od 19 rozmów w 2013 r., poprzez 14 w 2014 r. do 18 rozmów w roku 2015). Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w kolejnych latach wynosiła: 5, 2, 4.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2013-2015 GKRPA kontaktowała się z odpowiednio: 2, 3 i 2 osobami dotkniętymi tym problemem. W analizowanym okresie nie kierowano na terapię sprawców przemocy w rodzinie, nie złożono też zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Ustronie Morskie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	7	7	7
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych ZI	27	24	38
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	7	6	9
w tym sporządzonych przez Policję	5	5	9
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	1	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	7	5	5

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ustroniu Morskim.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ustroniu Morskim składa się z 7 osób. Został powołany Uchwałą Rady Gminy z 27 września 2011 roku. Siedziba Zespołu mieści się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i kurateli sądowej. Zadaniem Zespołu jest m.in. udzielanie pomocy, a w zależności od potrzeb: poradnictwa socjalnego, prawnego,

psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów.

W analizowanym okresie Zespół Interdyscyplinarny przeprowadził procedury w związku z wpłynięciem 7 Niebieskich Kart w 2013 r. (w tym 5 sporządzonych przez Policję i 2 sporządzonych przez pracowników socjalnych), 6 Niebieskich Kart w 2014 r. (w tym 5 sporządzonych przez Policję i 1 sporządzonej przez pracowników socjalnych) oraz 9 sporządzonych przez Policję w 2015 r.

W gminie Ustronie Morskie pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień świadczą również punkt konsultacyjny, grupa AA „Bursztyn” oraz świetlica opiekuńczo-wychowawcza „Wodny Świat”. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące jednostek i grup wsparcia funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 33. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, które funkcjonowały na terenie gminy w 2015 roku

rodzaj jednostki	liczba jednostek
grupa AA	1
punkt konsultacyjny	1
świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Punkt Konsultacyjny odgrywa istotną rolę nie tylko w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ale także przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prowadzi systematyczną działalność w zakresie udzielania informacji, porad oraz organizowania pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i psychologicznej.

Grupa samopomocowa AA „Bursztyn” zajmuje się szerzeniem idei trzeźwości wśród osób uzależnionych i zagrożonych nałogiem, organizuje maratony i mityngi trzeźwości, zajęcia terapeutyczne oraz promują zdrowy styl życia.

Świetlica „Wodny Świat” oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, manualne, socjoterapeutyczne i muzyczne. Organizuje wycieczki rowerowe, wyjścia do kina. Ponadto każdy uczestnik zajęć ma możliwość skorzystania z dodatkowego posiłku i z pomocy psychologa.

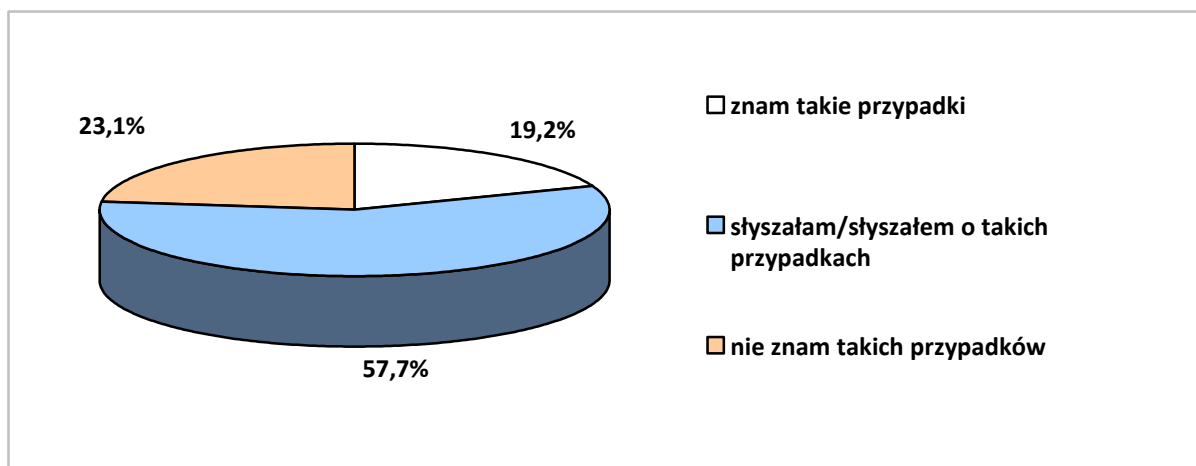
W ramach realizowanego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uczniowie biorą czynny udział w różnorodnych zajęciach artystycznych, spektaklach teatralnych, pogadankach, dyskusjach, zajęciach w kołach zainteresowań i ogólnopolskich programach profilaktycznych. W szkole odbywają się także spotkania przedstawicieli poradni psychologiczno-pedagogicznej z rodzicami. Mieszkańcy gminy mogą

skorzystać również z porad udzielanych przez psychiatrę i psychologa ze Stowarzyszenia „Feniks”.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2014-2015 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem. GOPS udzielił wsparcia z tego powodu 4 rodzinom, w których znajdowało się 13 osób. W 2014 roku przemoc w rodzinie była powodem pomocy w 2 rodzinach, a w 2015 roku w 4 rodzinach.

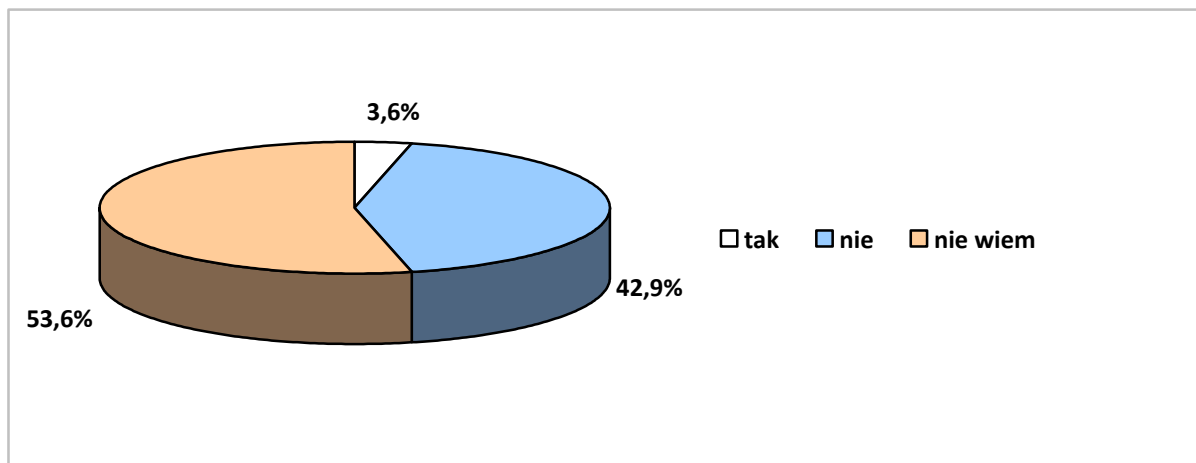
Mieszkańców gminy poproszono w przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym o próbę określenia skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie oraz o próbę oceny ryzyka nasilania się tego problemu. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Czy zna Pani / Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 11. Czy Pani / Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niemal 60% ankietowanych stwierdziło, że słyszało o takich przypadkach, a ponad 19%, że zna takie przypadki. Tak duży odsetek twierdzących odpowiedzi każe zwrócić baczniejszą uwagę na występowanie zjawiska przemocy domowej w gminie i musi budzić uzasadnione obawy, nawet jeśli uwzględnić ostrożne podejście badanych do kwestii ryzyka nasilenia się tego problemu w następnych latach (ryzyko nasilenia się zjawiska widziało zaledwie blisko 4% badanych, a około 43% było przeciwnego zdania).

17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Zasada równości szans kobiet i mężczyzn wynika z postanowień Traktatu Amsterdamskiego oraz Rozporządzeń Rady Europejskiej i jest obligatoryjna dla wszystkich podmiotów korzystających ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego. Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są: segregacja pionowa i pozioma rynku pracy, różnice w płacach kobiet i mężczyzn, mała dostępność elastycznych form czasu pracy, niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych, niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji, przemoc ze względu na płeć, niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia, niewystarczający system opieki przedszkolnej, stereotypy płci we wszystkich obszarach, dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć i odniesieniu się do występujących barier równości płci. W rozpatrywanym okresie struktura ludności gminy pod względem płci nie ulegała zasadniczym zmianom, stale więcej niż połowę stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba ludności gminy ogółem	3.592	3.597	3.607
liczba kobiet	1.891	1.887	1.897
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	52,64%	52,46%	52,59%

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

W analizowanym okresie kobiety stanowiły również stale więcej niż połowę ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie, przy czym ich udział w liczbie osób bezrobotnych był największy w 2013 roku. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	222	175	159
liczba bezrobotnych kobiet	122	102	87
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	54,95%	58,29%	54,72%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu.

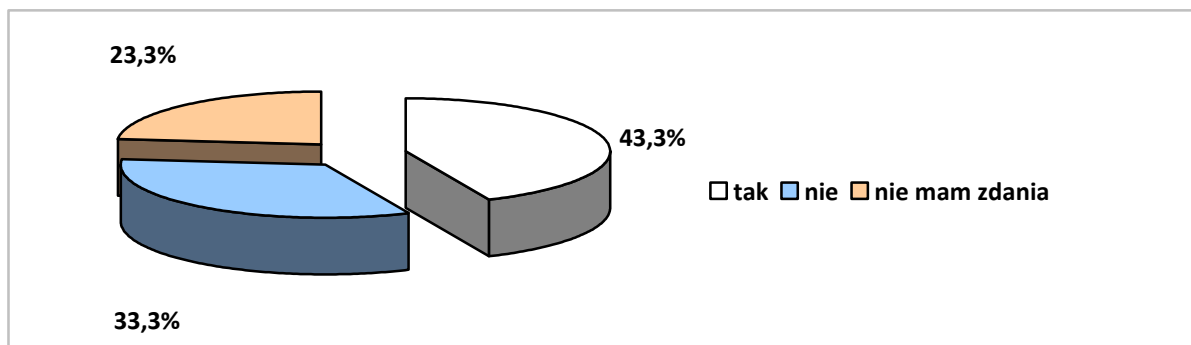
W analizowanym okresie problem bezrobocia w gminie Ustronie Morskie dotykał bardziej kobiet niż mężczyzn; udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie pozostających bez pracy mieszkańców gminy (54,95% w 2013 r., 58,29%, w 2014 r., 54,72% w 2015 r.) był stale wyższy niż udział kobiet w ludności gminy (52,64% w 2013 r., 52,46%, w 2014 r., 52,59% w 2015 r.).

Należy przy tym także zauważyć, że według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu w 2014 roku kobiety z gminy Ustronie Morskie stanowiły wyraźną większość wśród bezrobotnych w wieku produkcyjnym 35-44 lat (61,3%) oraz w kategorii osób długotrwale bezrobotnych (84,6%). W oparciu o cytowane wyżej wskaźniki można wysnuć tezę o mniejszych szansach kobiet niż mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. O ile analiza struktury bezrobocia pod względem płci jest oparta na dostępnych danych liczbowych, to w wielu innych obszarach życia społecznego tego typu statystyki nie są prowadzone, a występowanie problemów nierówności i dyskryminacji można szacować na podstawie subiektywnych opinii przedstawicieli danej społeczności. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć.

Do analizy przedłożono 30 ankiet wypełnionych przez wybranych losowo mieszkańców gminy oraz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. W pierwszym pytaniu poproszono uczestników badania o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest problemem społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Czy nierówność szans kobiet i mężczyzn to według Pani/Pana problem społeczny?

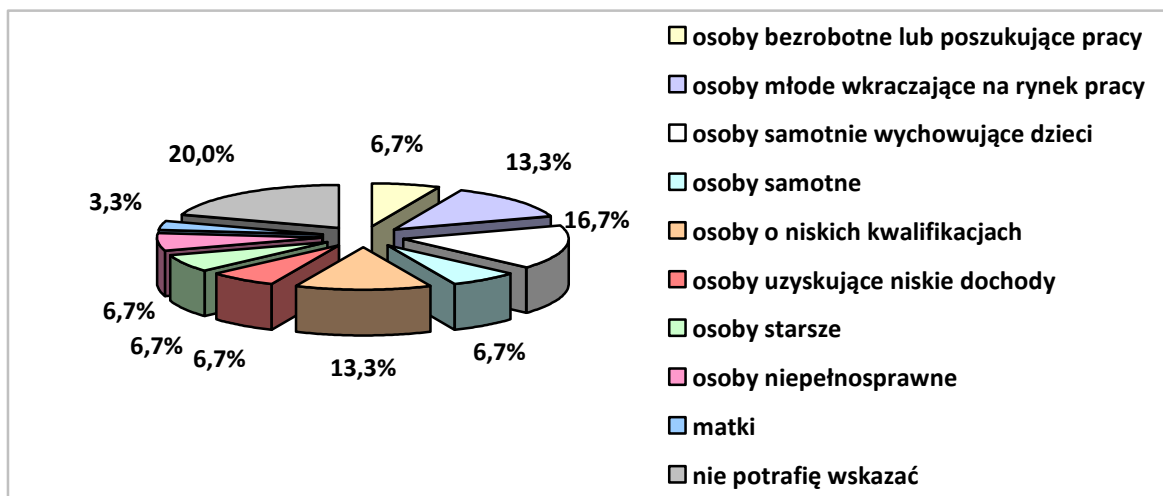
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

43,3% uczestników badania postrzega nierówność szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny. Odmiennego zdania była jedna trzecia respondentów, natomiast nieco ponad 23% nie miało w tej kwestii zdania.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn. W odpowiedzi 57% badanych stwierdziło, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety, jedynie 7% uznało, iż problem ten bardziej dotyczy mężczyzn. Jednocześnie 36% respondentów nie miało zdania na ten temat.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali grupy osób najbardziej zagrożone w gminie dyskryminacją ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 13. Jakie grupy mieszkańców gminy Pani/Pana zdaniem są lub mogą być bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najliczniejsza grupa ankietowanych nie potrafiła wskazać grup zagrożonych dyskryminacją ze względu na płeć. Wielu respondentów zaznaczało odpowiedzi wyraźnie sugerujące, że najbardziej zagrożone w gminie dyskryminacją są osoby samotnie wychowujące dzieci, osoby młode wkraczające na rynek pracy oraz osoby o niskich kwalifikacjach.

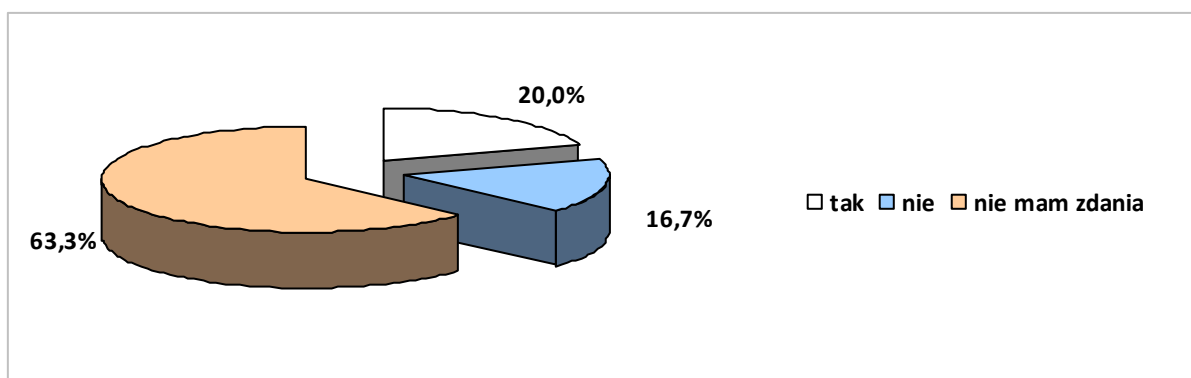
Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat ograniczenia przez płeć możliwości kariery zawodowej. Według 50% respondentów płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej, 23,3% badanych jest przekonane, że płeć nie ogranicza możliwości w tym zakresie, a 26,7% nie ma zdania na ten temat. W następnym pytaniu indagowano ankietowanych, czy znają w gminie przypadki dyskryminacji ze względu na płeć. Zdecydowana większość (70%) badanych stwierdziła, że nie zna takich przypadków, z kolei 20% ankietowanych o nich słyszało. Ledwie 10% respondentów potwierdziło wiedzę o przypadkach dyskryminacji.

Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy ich osobiście lub członków ich rodzin dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć. Zdecydowana większość (83,3%) odpowiedziała przecząco, natomiast 16,7% ankietowanych lub ich najbliżsi zetknęło się z dyskryminacją.

Kolejne pytanie dotyczyło skali występującej w gminie dyskryminacji ze względu na płeć. Odpowiedzi na to pytanie nie było w stanie udzielić 43,3% respondentów. Zarazem problem dostrzegało, a jego skalę uważało za średnią bądź niską odpowiednio 20% i 36,7% badanych.

Ankietowani udzielali też odpowiedzi na pytanie czy w gminie powinny być prowadzone działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. Niemal 63,3% respondentów nie miało zdania na ten temat, 20% uważa, że takie działania powinny być prowadzone, a 16,7% nie widzi potrzeby podejmowania takich działań. Rozkład udzielonych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Czy powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badani poproszeni zostali również o zasugerowanie rodzaju działań, jakie należałoby podjąć w celu wyrównania szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. Według ankietowanych na terenie gminy powinny być prowadzone pogadanki dotyczące wcześniej wspomnianego problemu, a także działania mające na celu nauczenie mieszkańców prowadzenia gospodarstwa domowego na zasadzie partnerstwa.

Z przeprowadzonego badania wynika, że problemy dotyczące równości płci w gminie koncentrują się głównie w obszarze zatrudnienia. Niewiele mniej niż połowa respondentów w badaniu ankietowym stwierdziła, że nie postrzega kwestii istnienia nierówności płci jako problemu społecznego, a połowa uczestników badania uznała, że płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej.

O ile większość badanych (70%) stwierdziła, że nie zna takich przypadków w gminie, o tyle pozostała część ankietowanych (30%) stwierdziła, że zna takie przypadki bądź o nich słyszała, a 16,7%, że zetknęło się z dyskryminacją ze względu na płeć osobiście lub wśród najbliższych. Na dodatek skalę takiego problemu w gminie jako średnią ocenia 20% badanych, a jako niską 36,6 %. To uprawnia do sformułowania wniosku, iż należy podejmować działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci, położyć nacisk na przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności w obszarze rynku pracy, a także uwzględnić zagadnienie równości płci w działaniach ukierunkowanych na wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

18. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Ustronie Morskie została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w funkcjonującej na jej terenie placówce oświatowej. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono ankietę wypełnioną przez pedagogów z Zespołu Szkół w Ustroniu Morskim, ul. Wojska Polskiego 8, 78-111 Ustronie Morskie. Do placówki uczęszcza 319 uczniów, a kadra nauczycielska liczy 33 osoby.

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiety wynika, że placówka zatrudnia pedagoga, pielęgniarkę, logopedę oraz psychologa oraz prowadzi dożywianie uczniów. W wypełnionej ankiecie nie wyrażono potrzeby zwiększenia liczby dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania.

Szkoła posiada dostęp do sali gimnastycznej oraz zapewnia uczniom możliwość korzystania z Internetu. Nie zgłoszono trudności z dojazdem do szkoły. Placówka zapewnia uczniom opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz oferuje w razie potrzeby możliwość indywidualnego nauczania. W Zespole Szkół nie istnieją klasy integracyjne.

W szkole prowadzone są zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz socjoterapeutyczne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ponadto placówka oferuje uczniom zajęcia dodatkowe, takie jak: koło przyrodnicze, języka angielskiego, historyczne, matematyczne, języka niemieckiego oraz języka polskiego.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

W ankiecie identyfikowano problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób: odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięte katalogi negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji, obejmujące 12 i 6 zmiennych.

Określając problemy mające niekorzystny wpływ na funkcjonowanie dzieci i ich rodzin w odpowiedzi na pytanie otwarte, wskazano bezrobocie oraz niezaradność rodziców. Wypełniając zamknięty katalog zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych, stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 36. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne ujawnione w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2015/2016

negatywne zachowania i zjawiska patologiczne	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	-
sięganie po alkohol	-
sięganie po narkotyki	-
niszczenie mienia szkolnego	-
kradzieże	-

dyskryminacja	-
udział w grupach negatywnych	-
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	-
autoagresja	-
ucieczki z domu	-
przestępczość ujawniona	-
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w Zespole Szkół w Ustroniu Morskim.

Tabela 37. Występowanie dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	-
zaniedbanie	-
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	1
przemoc w rodzinie	1
wykorzystywanie seksualne dzieci	-
przestępczość	-

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w Zespole Szkół w Ustroniu Morskim.

W społeczności uczniowskiej szkoły stwierdzono jeden przypadek wymagający nadzoru kuratora. W rodzinach uczniów stwierdzono jeden przypadek uzależnienia (od narkotyków bądź od alkoholu) oraz jeden przypadek przemocy w rodzinie. Zdaniem przedstawiciela ankietowanej placówki, skala zachowań i zjawisk negatywnych w społeczności uczniowskiej oraz w środowisku domowym uczniów utrzymuje się w ostatnich trzech latach na podobnym poziomie.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkole

W Zespole Szkół w Ustroniu Morskim prowadzone są warsztaty profilaktyczno-edukacyjne prowadzone przez specjalistów, takich jak psychologzy i pedagogy. Organizowane są spotkania z przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Policji. Wychowawcy oraz pedagog szkolny prowadzą lekcje wychowawcze, rozmowy wychowawcze oraz dyscyplinujące. Kadra nauczycielska egzekwuje przestrzeganie zasad i norm życia w społeczeństwie. Uczniowie biorą udział w konferencjach i kampaniach profilaktycznych oraz w konkursach ogólnopolskich.

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów

Przedstawiciel placówki uznał współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się rozmowy, spotkania podczas wywiadówek, zebrań oraz dni

otwartych. Rodzice biorą udział w imprezach szkolnych. Szkoła czyni starania, by wspierać rodziców w nabywaniu umiejętności wychowawczych, organizując różnorakie warsztaty oraz szkolenia prowadzone przez specjalistów.

Współpraca szkoły z instytucjami i organizacjami

Przedstawiciel Zespołu Szkół uznał dotychczasową współpracę placówki z instytucjami i organizacjami za zadowalającą. Placówka współpracuje z następującymi podmiotami: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kołobrzegu, Sądem Rejonowym w Kołobrzegu, Powiatową Komendą Policji w Kołobrzegu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Posterunkiem Policji w Ustroniu Morskim, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Edukacji Nauczycieli, Związkiem Harcerstwa Polskiego oraz Sanepidem.

Działania, jakie należałoby podjąć na terenie szkoły w celu usprawnienia funkcjonowania placówki i polepszenia efektywności procesu kształcenia i wychowania

Zastanawiając się nad tym, jakie działania należy podjąć, by proces kształcenia i wychowania był bardziej efektywny, a funkcjonowanie szkoły usprawnione, przedstawiciel placówki podzielił się informacją, iż rokrocznie intensyfikuje się działania edukacyjno-profilaktyczne prowadzone na terenie szkoły, organizując warsztaty oraz realizując programy i projekty edukacyjne i profilaktyczne.

Działania skierowane do rodziców podejmowane przez szkołę

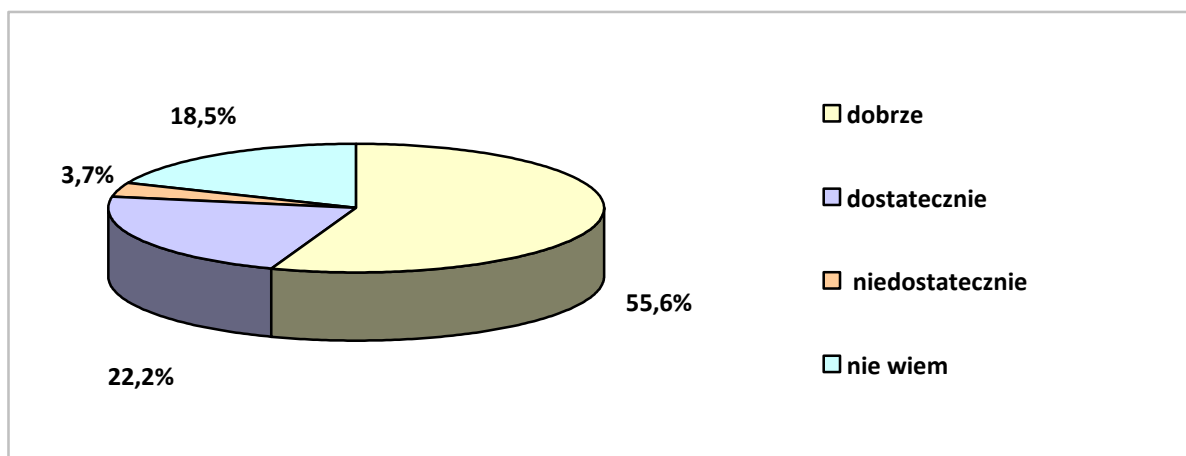
Zespół Szkół w Ustroniu Morskim organizuje spotkania i warsztaty skierowane do rodziców uczniów ze specjalistami (psychologami, pedagogami, terapeutami oraz policjantami) wspierającymi pracę szkoły. Oferuje również indywidualny kontakt z wychowawcami i pedagogiem szkolnym.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii społeczności lokalnej

W ankiecie skierowanej do mieszkańców poproszono respondentów o wyrażenie swoich opinii na temat obecnej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie. poproszono przedstawicieli społeczności lokalnej.

Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie jako dobrą bądź dostateczną określiło łącznie 77,8% ankietowanych mieszkańców gminy. 3,7% respondentów uznało istniejący stan rzeczy za niedostateczny, a 18,5% badanych nie było w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pan/Pani ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania zgłaszali także propozycje w zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. Najczęściej postulowali organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u, liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie do co najmniej 9,6 miliona w 2035 roku, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Struktura wiekowa ludności gminy Ustronie Morskie w badanym okresie jest potwierdzeniem tendencji starzenia się społeczeństwa. W analizowanym okresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym rokrocznie wzrastała (od 463 w 2013 roku do 522 w 2015 roku), wzrastał także udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy, wynosząc odpowiednio: 12,8%, 13,5% oraz 14,4%. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 38. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba mieszkańców gminy ogółem	3.592	3.597	3.607
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	463	488	522
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	12,8%	13,5%	14,4%

Dane Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim.

Należy z uwagą obserwować zmiany zachodzące w strukturze demograficznej gminy. Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym stanowi bowiem istotne wyzwanie dla służb

i instytucji realizujących założenia polityki społecznej, wymaga ukierunkowania działań pomocowych w większym stopniu na potrzeby ludzi starszych, aby udzielać odpowiedniego do ich potrzeb wsparcia – materialnego bądź rzeczowego, ale także zapewnić seniorom dostęp do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz zorganizować różnorodne formy aktywizacji ruchowej, towarzyskiej i kulturalnej.

W ramach swojej działalności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim może świadczyć usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, które pozbawione są opieki i pomocy ze strony rodziny. Usługi te polegają na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktu z otoczeniem.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim odnotował w badanym okresie 2014-2015 łącznie 144 osoby będące emerytami i/lub rencistami, korzystające ze wsparcia pomocy społecznej.

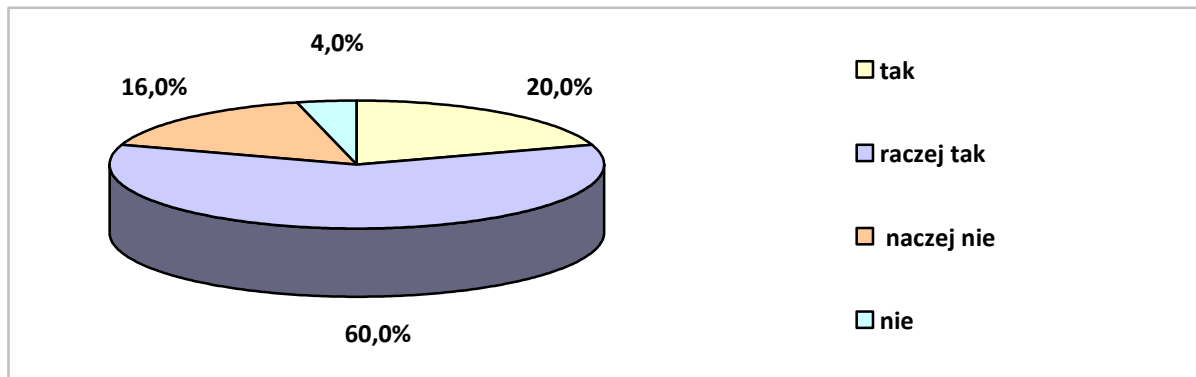
W gminie funkcjonuje Koło Emerytów i Rencistów Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, zrzeszające osoby, które wkroczyły już w wiek poprodukcyjny bądź są rencistami. Koło służy między innymi aktywizacji osób starszych, oferując im możliwość nawiązywania i utrzymywania kontaktów ze swoimi równoletkami w trakcie regularnych spotkań.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zapytano mieszkańców gminy Ustronie Morskie o problemy, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. W odpowiedzi najczęściej wskazywano symptomatyczne w tym przedziale wieku: samotność, izolację, ubóstwo i choroby. Respondenci za istotny problem dotyczący osób starszych wskazali również bariery architektoniczne – niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych i starszych. Za bolączki seniorów uznano także ograniczony dostęp do dóbr kultury.

Ankietowani zostali również poproszeni o określenie, jakie działania należałyby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób starszych. Respondenci najczęściej postulowali poprawienie jakości opieki medycznej. Ponadto sugerowali wszczęcie działań mających na celu integrację międzypokoleniową, utworzenie uniwersytetu trzeciego wieku, organizowanie imprez, wycieczek dla seniorów oraz akcji uwrażliwiających na potrzeby osób starszych. Zdaniem uczestników badania, należałoby uważniej monitorować sytuację osób starszych oraz mobilizować do działania rodziny seniorów.

W kolejnym pytaniu uczestnicy badania ankietowego zostali zapytani o to, czy lokalna polityka społeczna uwzględnia potrzeby osób w wieku poprodukcyjnym. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16. Czy Pani / Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Łącznie 80% ankietowanych odpowiedziało na to pytanie twierdząco. Brak uwzględniania potrzeb seniorów w lokalnej polityce społecznej wskazało 20% ankietowanych.

20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w gminie, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim wynika, że w latach 2014-2015 niepełnosprawność była czwartym, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej w latach 2014-2015.

Tabela 39. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2014-2015

	2014	2015
liczba rodzin	37	37
liczba osób łącznie w rodzinach	83	83

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Należy dodać, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim wypłacił w 2014 r. 80 świadczeń na łączną wartość 6.280 zł, a w 2015 r. 72 świadczenia na łączną wartość 6.040 zł w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Warto w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu, dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) wydanych mieszkańcom gminy Ustronie Morskie w latach 2013-2015.

Z danych tych wynika, iż liczba orzeczeń wydanych dzieciom ulegała tendencji wzrostowej. W przypadku orzeczeń wydanych osobom dorosłym – tak w klasyfikacji ogólnej, jak i w poszczególnych stopniach niepełnosprawności – najczęściej ulegała wahaniom w poszczególnych latach; spadek odnotowano jedynie w kategorii umiarkowany stopień niepełnosprawności. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 40. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy	3	5	6
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy	41	32	34
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	15	7	11
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	19	15	15
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	7	10	8

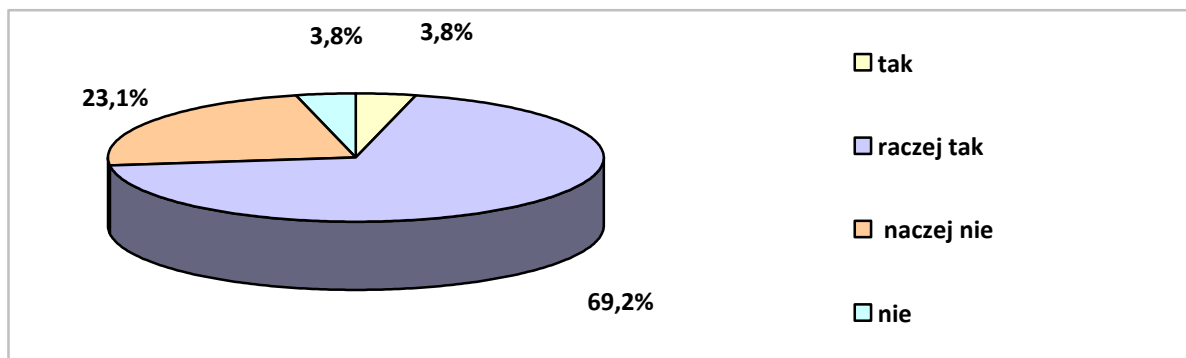
Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Ustronie Morskie mogą korzystać ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,

likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Ponadto osoby te mogą korzystać z pomocy świadczonej przez organizacje pozarządowe.

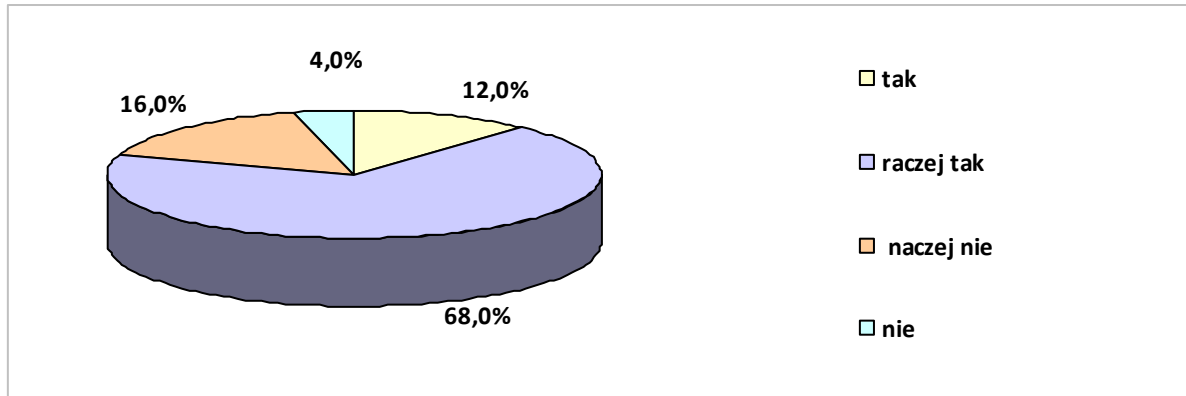
W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy trzy pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego osobom borykającym się z problemami niepełnosprawności. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 73% uczestników badania w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się lub raczej uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Jednocześnie 27% było zdania, że ich potrzeby nie są lub raczej nie są brane pod uwagę.

Mieszkańcy gminy zostali zapytani także o to, czy gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi. Zdecydowana większość – 80% – uczestników badania udzieliło odpowiedzi twierdzącej („tak” lub „raczej tak”), przecząco natomiast odpowiedziało łącznie 20% ankietowanych, zaznaczając wariant „nie” bądź „raczej nie”.

Uczestnicy badania poproszeni zostali również o wymienienie problemów, z którymi według nich borykają się osoby niepełnosprawne. Najczęściej wymienianymi bolączkami były bariery architektoniczne oraz izolacja od środowiska. Respondenci zauważyli również, iż niepełnosprawnym doskwierają brak zrozumienia ze strony społeczeństwa i problemy komunikacyjne.

W ankiecie zawarto też pytanie dotyczące działań, które należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Badani najczęściej sugerowali utworzenie grup wsparcia oraz organizację akcji integrujących osoby niepełnosprawne z lokalną społecznością. Wyrażano opinie, iż poprawie sytuacji osób niepełnosprawnych sprzyjałaby likwidacja barier architektonicznych, organizacja zajęć dla niepełnosprawnych dzieci oraz ich rodzin, a także zapewnienie im wsparcia psychologicznego. Ankietowani podkreślali jednocześnie konieczność stałego monitorowania i diagnozowania sytuacji osób niepełnosprawnych w celu pełniejszego zrozumienia ich potrzeb.

Jak można zauważyć, problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są w gminie na tyle istotne, że zauważa je większość ankietowanych. Jednocześnie tylko 9,7% uczestników badania zaliczyło osoby niepełnosprawne i ich rodziny do grup szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a zaledwie 2,2% wskazało problemy wynikające z niepełnosprawności wśród najbardziej uwidaczniających się problemów w gminie.

Biorąc pod uwagę wszystkie dane dotyczące sytuacji osób niepełnosprawnych, zgromadzone na potrzeby tego opracowania diagnostycznego, trzeba zaliczyć tę kwestię do istotnych problemów społecznych, z jakimi muszą się zmierzyć instytucje pomocowe działające na terenie gminy.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: *mocne strony* i *słabe strony* to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a *szanse* i *zagrożenia*, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego. Obejmowała następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina,

dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

OBSZAR I

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • w gminie prowadzone są działania mające na celu pozyskanie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy; • samorząd gminy podejmuje działania sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców; • podejmowane są działania mające na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych; • samorząd gminy prowadzi działania na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród różnych grup wiekowych, w tym osób powyżej 45. roku życia; • na terenie gminy podejmowane są inicjatywy na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet; • wśród bezrobotnych upowszechniane są informacje o wolnych miejscach pracy; • wśród osób bezrobotnych upowszechniane są informacje o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach zawodowych; • gmina podejmuje działania mające na celu pozyskanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej); • w gminie organizowane są akcje charytatywne z myślą o wsparciu osób ubogich i zagrożonych ubóstwem; • problem bezdomności jest w gminie diagnozowany. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania mieszkańców tworzeniem w gminie podmiotów ekonomii społecznej (jak np. spółdzielni socjalnych), mogących zapewnić nowe miejsca pracy; • brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych, które mogłyby przyczynić się do trwałego ograniczenia bezrobocia.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • potencjalni inwestorzy są zainteresowani tworzeniem nowych miejsc pracy na terenie gminy; • mieszkańcy gminy wykazują zainteresowanie podejmowaniem własnej działalności gospodarczej; • osoby objęte działaniami aktywizującymi znajdują zatrudnienie na lokalnym rynku pracy; • w gminie zmniejsza się liczba osób długotrwale bezrobotnych; • poziom bezrobocia w gminie wśród kobiet nie wzrasta; • liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych wzrasta; 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwowany w społeczności lokalnej brak motywacji do podejmowania legalnego zatrudnienia; • niskie zainteresowanie usługami poradnictwa zawodowego oraz udziałem w szkoleniach zawodowych osób bezrobotnych; • oferta organizacji pozarządowych nie przyczynia się do łagodzenia skutków bezrobocia w gminie; • społeczność lokalna wykazuje ograniczone zainteresowanie problemami osób ubogich i nie włącza się w działania mające na celu zaspokajanie potrzeb osób ubogich; • w gminie istnieje potrzeba tworzenia nowych mieszkań socjalnych;

<ul style="list-style-type: none"> nie obniża się poziom życia mieszkańców gminy. 	
--	--

OBSZAR II

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> analizowane są problemy rodzin, dzieci i młodzieży; podjęmowane są inicjatywy na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom rodzin; gmina zapewnia rodzinom wymagającym poradnictwa specjalistycznego dostęp do tej formy wsparcia; analizowane są potrzeby osób samotnie wychowujących dzieci; gmina dysponuje placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; na terenie gminy monitorowane jest zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną; szkolnictwo w gminie dysponuje bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów; placówki oświatowe w gminie oferują uczniom zajęcia pozalekcyjne; instytucje gminy wychodzą do dzieci i młodzieży z ofertą spędzania czasu wolnego; na terenie gminy działają organizacje pozarządowe zajmujące się problemami rodzin; idee wolontariatu są propagowane wśród dzieci i młodzieży w gminie; gmina dysponuje kadrą przygotowaną do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie; w gminie prowadzone jest poradnictwo i podejmowane są interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; w gminie działa zespół interdyscyplinarny; sprawcy przemocy w rodzinie z gminy są kierowani do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; ofiary przemocy w rodzinie mają zapewniony dostęp do informacji o możliwych formach wsparcia; w gminie prowadzone są akcje uwrażliwiające społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> osoby z gminy dotknięte przemocą w rodzinie nie mają zapewnionych miejsc w ośrodkach wsparcia.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie nie nasila się; w gminie nie wzrasta liczba rodzin dysfunkcyjnych; 	<ul style="list-style-type: none"> osłabienie więzi rodzinnych wśród społeczności lokalnej; dzieci i młodzież z terenu gminy nie angażują się w działania wolontarystyczne; liczebność i fachowość kadry pracującej

<ul style="list-style-type: none"> • zapotrzebowanie na wsparcie asystentów rodziny nie wzrasta; • liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego nie wzrasta; • w gminie nie przybywa osób samotnie wychowujących dzieci wymagających wsparcia; • zapotrzebowanie na tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży nie rośnie; • oferta w zakresie opieki przedszkolnej zaspokaja potrzeby mieszkańców; • sytuacja finansowa gminy pozwala na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół; • oferta zajęć pozalekcyjnych w gminie zaspokaja oczekiwania uczniów i ich rodziców; • oferta spędzania czasu wolnego w gminie jest dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży; • w gminie nie wzrasta liczba rodzin zgłaszających potrzebę wsparcia ze strony organizacji pozarządowych; • prowadzone w gminie poradnictwo i podejmowane interwencje mają wpływ na zmianę zachowań ofiar i sprawców przemocy w rodzinie; • w gminie nie zwiększa się liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podejmowania działań interdyscyplinarnych; • nie zwiększa się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia; • nie zwiększa się liczba osób wymagających podjęcia działań korekcyjno-edukacyjnych; • nie nasila się skala zjawiska przemocy w rodzinie; • wśród społeczności lokalnej obserwuje się zmniejszenie przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie. 	<p>z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie jest niewystarczająca – zgłaszane jest zapotrzebowanie na psychologa.</p>
--	--

OBSZAR III

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • gmina zabezpiecza dostęp do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa i stomatologii; • w gminie inicjowane są przedsięwzięcia propagujące zdrowy styl życia; • samorząd gminy prowadzi działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; • w gminie prowadzona jest działalność 	<ul style="list-style-type: none"> • sektor pozarządowy z terenu gminy nie jest zainteresowany prowadzeniem działalności w zakresie problemów uzależnień; • brak specjalistów w zakresie opieki zdrowotnej nad mieszkańcami gminy.

<p>terapeutyczna i rehabilitacyjna w obszarze uzależnień;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodziny z gminy dotknięte problemami uzależnień mają zapewniony dostęp do pomocy psychospołecznej i prawnej; • osoby z gminy kierowane są na leczenie odwykowe; • w gminie diagnozowany jest problem spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich; • w gminie działają grupy lub instytucje wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych; • gmina dysponuje kadrą przygotowaną do pracy z osobami uzależnionymi; • placówki oświatowe prowadzą wśród dzieci i młodzieży działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień; • w placówkach oświatowych na terenie gminy są realizowane programy profilaktyczno-edukacyjne poświęcone przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym; • samorząd gminy podejmuje inicjatywy mające na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizuje inwestycje podnoszące poziom bezpieczeństwa na drodze; • gmina podejmuje inicjatywy mające na celu zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczanie klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowe zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii nie natrafia na bariery finansowe czy też lokalowe; • gmina posiada możliwości finansowe i lokalowe dla poszerzenia zakresu świadczeń medycznych dostępnych dla mieszkańców; • wśród mieszkańców wzrasta zainteresowanie zdrowym trybem życia; • stan środowiska naturalnego w gminie uległ w ostatnich latach poprawie; • działania terapeutyczne i rehabilitacyjne podejmowane w gminie w obszarze uzależnień przynoszą oczekiwane rezultaty; • zapotrzebowanie rodzin dotkniętych problemami uzależnień na pomoc psychospołeczną i prawną nie wzrasta; • nie przybywa osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia; 	<ul style="list-style-type: none"> • leczenie odwykowe z uzależnień nie zawsze przynosi oczekiwane rezultaty; • w gminie wzrasta liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki; • osoby uzależnione i współuzależnione nie mogą liczyć na wsparcie organizacji pozarządowych.

<ul style="list-style-type: none"> • liczebność i fachowość kadr pracujących w gminie z osobami uzależnionymi jest wystarczająca; • świadomość dzieci i młodzieży z gminy na temat zagrożeń uzależnieniami wzrasta; • zagrożenie przestępczością nieletnich w gminie nie wzrasta; • wzrasta poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze; • mieszkańcy gminy wykazują chęć angażowania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczania klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. 	
--	--

OBSZAR IV

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowana jest sytuacja demograficzna gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców; • warunki codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie są monitorowane; • osoby starsze z gminy są na bieżąco informowane o dostępnych formach pomocy; • w gminie prowadzone są działania na rzecz wzmocnienia potencjału osób starszych; • gmina dysponuje kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze; • w gminie funkcjonuje klub seniora, wspierający osoby starsze; • gmina wychodzi do osób starszych z ofertą spędzania czasu wolnego; • osobom starszym wymagającym całodobowej opieki, które nie mogą liczyć na pomoc rodziny i bliskich, zapewnia się miejsca w domach pomocy społecznej; • osobom starszym stwarza się na terenie gminy warunki do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej; • społeczność lokalna jest uwrażliwiana na problemy i potrzeby osób starszych. 	<ul style="list-style-type: none"> • w gminie nie działają instytucje ani organizacje świadczące pomoc członkom rodzin sprawującym opiekę nad osobami starszymi; • w gminie nie istnieją organizacje pozarządowe zajmujące się działalnością na rzecz osób starszych.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • gmina posiada środki, które mogłyby przyczynić się do poprawy warunków codziennego funkcjonowania osób starszych; • brak barier ograniczających przekaz informacji o dostępnych formach pomocy dla osób starszych i ich rodzin; • zasoby gminy umożliwiają wzmocnienie potencjału osób starszych; • przypadki pozostawiania osób starszych bez 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności gminy; • w gminie wzrasta liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych; • dostępność domów pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku nie jest wystarczająca w stosunku do potrzeb; • sektor pozarządowy z terenu gminy nie jest

<p>należytej opieki przez najbliższych członków rodzin nie są częste na terenie gminy;</p> <ul style="list-style-type: none"> osoby starsze z gminy mają wystarczający dostęp do takich form wsparcia jak klub seniora; oferta spędzania czasu wolnego w gminie uwzględnia potrzeby i oczekiwania osób starszych; możliwości gminy pozwalają na zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych; problemy i potrzeby osób starszych są dostrzegane przez społeczność lokalną; wzrost świadomości społecznej – uwrażliwienie rodzin na problemy osób starszych; wzrost aktywności osób starszych. 	<p>zainteresowany prowadzeniem działalności na rzecz osób starszych;</p> <ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy gminy nie wykazują zainteresowania angażowaniem się w pomoc wolontarystyczną mającą na celu wspieranie osób starszych w ich codziennym życiu; wycofanie społeczne osób starszych i łączące się z nim osamotnienie; niekorzystna sytuacja materialna osób starszych.
--	---

OBSZAR V

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> osoby niepełnosprawne z gminy są informowane o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy; w gminie likwidowane są bariery utrudniające codzienne życie osobom niepełnosprawnym; wśród osób niepełnosprawnych z gminy upowszechniane są oferty pracy oraz informacje o wolnych miejscach pracy; przedsiębiorcy z gminy są informowani o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych; w gminie prowadzone są działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością; w gminie prowadzone są działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy nie jest monitorowana; gmina nie dysponuje kadrą pracowników świadczących opiekę i udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym; specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu gminy nie są organizowane ani świadczone; w gminie nie funkcjonują domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych; w gminie nie istnieją organizacje pozarządowe zajmujące się działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych; w gminie nie funkcjonuje wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> brak barier ograniczających przekaz informacji o dostępnych formach pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin; potrzeba likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym spotyka się ze społeczną akceptacją; zasoby i możliwości gminy zaspokajają potrzeby w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością; w społeczności gminy wzrasta przekonanie o potrzebie zapewnienia osobom 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost liczby osób niepełnosprawnych na terenie gminy; liczebność i fachowość kadr świadczących opiekę i udzielających wsparcia nie zaspokaja potrzeb osób niepełnosprawnych; osoby niepełnosprawne z gminy nie mają wystarczającego dostępu do domów dziennego pobytu; lokalny rynek pracy nie dysponuje ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych; w gminie nie ma podmiotów ekonomii społecznej (jak np. warsztaty terapii

<p>niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.</p>	<p>zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne), mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorcy z gminy nie są zainteresowani zatrudnianiem osób niepełnosprawnych; • sektor pozarządowy z terenu gminy nie jest zainteresowany prowadzeniem działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; • mieszkańcy gminy nie wykazują zainteresowania działalnością wolontarystyczną na rzecz osób niepełnosprawnych.
--	---

OBSZAR VI

<h3 style="text-align: center;">KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI</h3>	
<h4 style="text-align: center;">mocne strony</h4>	<h4 style="text-align: center;">słabe strony</h4>
<ul style="list-style-type: none"> • samorząd gminy podejmuje inicjatywy zmierzające do podnoszenia poziomu i jakości życia mieszkańców; • samorząd gminy zachęca mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych; • gmina podejmuje działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji; • w gminie prowadzone są działania mające na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych; • gmina podejmuje działania w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (np. z funduszy Unii Europejskiej); • istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej jest dostosowana do aktualnych potrzeb; • pracownicy pomocy społecznej mają możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, biorąc udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego; • na terenie gminy realizowane są przedsięwzięcia (np. projekty finansowane z funduszy Unii Europejskiej), umożliwiające mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie; • przedstawiciele Kościoła włączają się w działania na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych; • jednostki organizacyjne gminy prowadzą działania w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • na terenie gminy nie są popularyzowane informacje o działalności lokalnych organizacji pozarządowych; • organizacje pozarządowe z terenu gminy nie podejmują działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych.

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • poziom i jakość życia mieszkańców gminy odczuwalnie wzrastają; • gmina posiada możliwości pozwalające na poszerzenie i podnoszenie atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców; • w gminie nie przybywa osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją; • w dyspozycji gminy są środki zewnętrzne umożliwiające skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej; • nakłady na rozwój kwalifikacji kadr pomocowych są wystarczająca i dostosowane do aktualnych potrzeb; • dorośli mieszkańcy gminy korzystają z możliwości uzupełniania lub podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych; • działania podejmowane przez przedstawicieli Kościoła wpływają na łagodzenie i rozwiązywanie problemów społecznych na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy gminy wykazują niskie zainteresowanie podejmowaniem inicjatyw lokalnych; • zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych nie wzrasta; • ograniczone możliwości poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej; • aktywność organizacji pozarządowych nie przyczynia się w istotny sposób do łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych w gminie; • w gminie nie wzrasta zainteresowanie różnymi formami działalności wolontarystycznej.

22. PODSUMOWANIE

Analiza sytuacji demograficznej, dokonana na przestrzeni trzech kolejnych lat wykazała, iż wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących gminę, przy jednocześnie malejącej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym. Obserwowane tendencje świadczą o starzeniu się społeczności gminy.

Infrastruktura techniczna w gminie jest dość dobrze rozwinięta. W latach 2013-2015 zrealizowano szereg inwestycji, przyczyniających się do poprawienia standardu życia mieszkańców. Użytki rolne zajmują blisko 60% powierzchni gminy. Wśród podmiotów gospodarczych w gminie dominują jednostki zaliczające się do prywatnego sektora własności.

W badanym okresie liczba mieszkań komunalnych w gminie rokrocznie malała. W zasobach mieszkaniowych gminy utrzymywała się na tym samym poziomie liczba mieszkań socjalnych. Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacano dodatki mieszkaniowe.

W analizowanym okresie na terenie gminy funkcjonowało przedszkole oraz zespół szkół, który tworzyły: szkoła podstawowa i gimnazjum. Spośród mieszkańców gminy, uczestniczących w badaniu ankietowym, większość oceniła infrastrukturę oświatową

w gminie i jakość oferty oświatowej pozytywnie, natomiast w odpowiedzi na pytanie o placówki, których w gminie brakuje, najczęściej wskazywano żłobek.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą: Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczna w Ustroniu Morskim. Spośród uczestników badania ankietowego zdecydowana większość wyraziła się pozytywnie o ofercie kulturalnej w gminie.

Mieszkańcy gminy Ustronie Morskie mają zapewnioną opiekę zdrowotną w jednym ZOZ oraz w dwóch prywatnych gabinetach lekarskich, korzystają też z usług pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej. Spośród uczestników badania ankietowego największa grupa oceniła funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie jako dostateczną bądź dobrą. Wśród lekarzy specjalistów, których brakuje w gminie, wymieniano: okulistę, kardiologa oraz ginekologa.

Większość ankietowanych oceniło ofertę sportowo-rekreacyjną w gminie pozytywnie. Wśród inwestycji/działań w celu poprawy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani najczęściej wymieniali: budowę hali sportowej oraz utworzenie ścieżek zdrowia. Ustronie Morskie jest gminą nadmorską, co zdecydowanie sprzyja rozwojowi turystyki na tym terenie. W gminie znajduje się piętnaście obiektów zbiorowego zakwaterowania oraz dziesięć gospodarstw agroturystycznych.

Jeśli chodzi o stan bezpieczeństwa publicznego, policja w 2015 r. odnotowała na obszarze gminy 61 przestępstw. Zdecydowana większość uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania stwierdziła, iż czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jako działania, które należałoby podjąć w gminie w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali zwiększenie liczby policjantów i monitoring. Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze najczęściej wskazywali organizację częstszych patroli na drogach oraz instalację sygnalizacji świetlnej.

Szeroko rozumianą pomoc społeczną w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w którym w 2015 r. było utworzonych 9 etatów; wśród osób zatrudnionych w GOPS było 3 pracowników socjalnych. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2015 roku w gminie Ustronie Morskie wskaźnik ten został spełniony. W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, placówkami ochrony zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Największą grupę w gronie beneficjentów pomocy społecznej stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie, borykające się z brakiem zatrudnienia oraz długotrwale lub ciężko chorzy.

Na poziomie powiatowym infrastrukturę polityki społecznej współtworzyły następujące instytucje mające swoją siedzibę w Kołobrzegu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Powiatowy Urząd Pracy oraz Centrum Spraw Społecznych.

W 2015 roku na terenie gminy Ustronie Morskie funkcjonowało 9 organizacji pozarządowych oraz jedna parafia Kościoła rzymskokatolickiego.

Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci ankiety przeprowadzonej na potrzeby opracowania dokumentu strategii najczęściej wskazywali alkoholizm, bezrobocie oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Ankietowani wskazali także kategorie osób i grup, które są ich zdaniem najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym uznając, że problemem tym obarczone są zwłaszcza osoby i rodziny dotknięte ubóstwem, osoby starsze oraz osoby i rodziny dotknięte bezrobociem.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: ograniczanie bezrobocia, przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz zapewnienie opieki w żłobkach. Odpowiadając na pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanych i przemyślanych form pomocy, wskazując na konieczność udzielania pomocy w postaci szeroko pojętego poradnictwa, aktywizacji zawodowej oraz stworzenia atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.

Problemy na rynku pracy przyczyniają się do ubożenia ludności, a nawet prowadzą do wykluczenia społecznego. Analiza struktury bezrobocia w gminie wykazała, że w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych wykazywała tendencję spadkową, przy czym w analizowanym okresie kobiety stały się większością osób bezrobotnych w gminie.

Skutecznie przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań, których inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W latach 2013-2015 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych wahała się, przy czym najniższe środki na ten cel były wydatkowane w roku 2014, a najwyższe w 2015. Rosły sukcesywnie natomiast kwoty przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii, które w 2015 roku osiągnęły poziom 5368 zł.

GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, a ich liczba wahała się (od 19 rozmów w 2013 r., poprzez 14 w 2014 r. do 18 rozmów w roku 2015). Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w kolejnych latach wynosiła: 5, 2, 4. W latach 2013-2015 GKRPA kontaktowała się z odpowiednio: 2, 3 i 2 osobami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie.

W analizowanym okresie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przeprowadził procedury w związku z wpłynięciem 7 Niebieskich Kart w 2013 r. (w tym 5 sporządzonych przez Policję i 2 sporządzonych przez pracowników socjalnych), 6 Niebieskich Kart w 2014 r. (w tym 5 sporządzonych przez Policję i 1 sporządzonej przez pracowników socjalnych) oraz 9 sporządzonych przez Policję w 2015 r.

Badania ankietowe dotyczące problemów równości płci wykazały że problemy dotyczące równości płci w gminie koncentrują się głównie w obszarze zatrudnienia. O ile znaczna większość badanych stwierdziła, że nie zna przypadków dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, o tyle pozostała część ankietowanych stwierdziła, że zna takie przypadki bądź o nich słyszała, a także, że zetknęła się z dyskryminacją ze względu na płeć osobiście lub wśród najbliższych. To uprawnia do sformułowania wniosku, iż należy podejmować działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci na terenie gminy.

Analiza sytuacji dziecka w gminie wykazała, że problemami, które najczęściej dotykają dzieci, młodzież i ich rodziny, są przypadki wymagające nadzoru kuratora, uzależnienia w rodzinie oraz przemoc w rodzinie. Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Jak wcześniej stwierdzono, przybywa w gminie osób w wieku poprodukcyjnym. W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zapytano mieszkańców gminy o problemy, z jakimi borykają się osoby starsze w gminie. W odpowiedzi najczęściej wskazywano samotność, izolację, ubóstwo i choroby, niemniej

80% ankietowanych stwierdziło, że lokalna polityka społeczna uwzględnia sytuację i potrzeby osób starszych.

Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych pozwoliła stwierdzić, że w latach 2015-2015 niepełnosprawność była czwartym, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Wahaniom ulegała liczba orzeczeń o znacznym stopniu niepełnosprawności i lekkim stopniu niepełnosprawności, a spadkowi liczba orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy Ustronie Morskie przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kołobrzegu.

Problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są w gminie na tyle istotne, że zauważa je większość mieszkańców. Osoby niepełnosprawne, jak można sądzić, interpretując m.in. wyniki badania ankietowego, nie są izolowane, mogą liczyć na zrozumienie lokalnej społeczności i wsparcie instytucji pomocowych.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

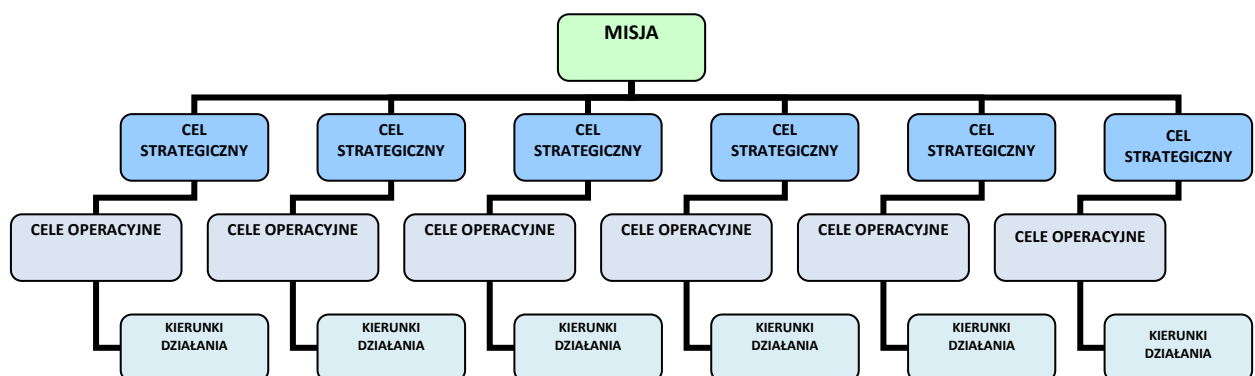
Ocena realizacji założeń poprzedniej strategii, jak również wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej gminy na lata 2017-2021. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych występujących w gminie obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

1. MISJA

Tworząc dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021, uznano za uzasadnione przyjęcie misji samorządu w zakresie polityki społecznej w takim brzmieniu, w jakim została ona sformułowana w poprzednio realizowanym dokumencie. Brzmi ona następująco:

**„Ustronie Morskie
gminą silnych rodzin, stwarzającą mieszkańcom możliwości rozwoju i przeciwdziałającą
marginalizacji i wykluczeniu społecznemu”**

Związek misji z wyznaczonymi celami i kierunkami działań zaprezentowano na poniższym diagramie.

Przyjęta misja będzie realizowana w obrębie wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

- 1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom**
- 2. Wspieranie rodzin**
- 3. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
- 4. Przeciwdziałanie uzależnieniom**
- 5. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
- 6. Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym**
- 7. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
- 8. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1.:

ZAPOBIEGANIE I PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI, MINIMALIZOWANIE SKUTKÓW TYCH ZJAWISK W GMINIE.

Cele operacyjne:

- 1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom ubogim.**
- 2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców na rynku pracy.**
- 3. Przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w gminie.**
- 4. Wspieranie osób i rodzin, które nie są w stanie samodzielnie uchronić się przed bezrobociem i ubóstwem.**
- 5. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom ubogim.

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich.

4. Organizowanie zbiórek i akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.
5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.
6. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz mieszkańców gminy zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Aktywizacja zawodowa mieszkańców na rynku pracy.

1. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci, uwzględnianie zasad równości płci w podejmowanych działaniach na rzecz osób bezrobotnych.
3. Realizacja lub współudział w realizacji projektów i akcji informacyjnych na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.
4. Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia oraz alokacji kapitału i inwestycji na rynku pracy.
5. Rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz udostępnianie ofert i informacji osobom poszukującym pracy.
6. Motywowanie, doradzanie i wsparcie mieszkańców w poszukiwaniu ofert pracy.
7. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych.
8. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ograniczenia bezrobocia oraz doradztwa personalnego.
9. Wprowadzenie udogodnień dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w gminie.

1. Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego.
2. Promowanie wzoru rodziny, w której oboje rodzice czują się odpowiedzialni za jej los.
3. Podejmowanie akcji uświadamiających o równości praw kobiet i mężczyzn.
4. Wzmacnianie inicjatyw społecznych ułatwiających zaspokojenie potrzeb osób o niższym statusie materialnym
5. Zapewnienie właściwej kontroli społecznej w gminie sprzyjającej ogólnemu bezpieczeństwu socjalnemu mieszkańców.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.

Wspieranie osób i rodzin, które nie są w stanie samodzielnie uchronić się przed bezrobociem i ubóstwem.

1. Zatrudnienie psychologa, wspierania rodzin z problemami stosownie do potrzeb.
2. Organizowanie warsztatów, realizowanie projektów wzmacniających umiejętności gospodarowania, poruszania się po rynku pracy.
3. Podejmowanie działań mających na celu wzmacnianie więzi rodzinnych.
4. Monitorowanie sytuacji rodzin poprzez wizyty w środowisku domowym.
5. Organizowanie spotkań integracyjnych społeczności lokalnej, budowanie sieci wsparcia społecznego dla osób i rodzin niezaradnych życiowo.
6. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
7. Wspieranie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej.
8. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 5.

Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do wystąpienia zjawiska bezdomności na terenie gminy.
2. Udzielanie w razie wystąpienia takiej potrzeby pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością.
3. Zapewnienie schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego osobom bezdomnym.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, Policja, lokalni przedsiębiorcy, banki żywności, noclegownie, schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich i bezrobotnych objętych pracą socjalną,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych.

CEL STRATEGICZNY 2.

WSPIERANIE RODZIN, PODNOSZENIE POZIOMU I JAKOŚCI ICH FUNKCJONOWANIA, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE, WZMACNIANIE KONDYCJI ZDROWOTNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY.

Cele operacyjne:

1. **Wzmacnianie potencjału rodzin.**
2. **Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.**
3. **Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego trybu życia.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wzmacnianie potencjału rodzin.

1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.
2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych.
3. Podejmowanie działań w celu tworzenia grup wsparcia dla rodzin problemowych.
4. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
6. Zatrudnianie adekwatnie do potrzeb asystentów rodziny oraz organizowanie szkoleń i projektów dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
7. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego.
8. Przeciwdziałanie przejawom dyskryminacji rodzin wielodzietnych.
9. Wspierania tworzenia różnych form opieki nad dziećmi do lat 3.
10. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez kontynuowanie akcji informacyjno-edukacyjnych przy wsparciu lokalnych mediów.
11. Integrowanie prowadzonych działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę podmiotów instytucjonalnych i sektora pozarządowego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.

1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy.
4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych.

5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.
6. Tworzenie w miarę wystąpienia takiej potrzeby grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
7. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

1. Promowanie zdrowia, zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zapewnienie dostępu do podstawowej opieki medycznej mieszkańcom gminy i w miarę możliwości do opieki specjalistycznej.
3. Podejmowanie działań mających na celu poszerzenie oferty w zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy.
4. Rozwój bazy rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców oraz oferty gminy w zakresie sportu i rekreacji skierowanej do różnych grup mieszkańców.
5. Rozszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie,
- liczba interwencji przeprowadzonych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3.

DBAŁOŚĆ O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY.

Cele operacyjne:

- 1. Dbalność o jakość i poziom kształcenia dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans edukacyjnych, zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do edukacji.**
- 2. Profilaktyka uzależnień, eliminowanie zachowań negatywnych w środowisku szkolnym, dbalność o organizację czasu wolnego.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Dbalność o jakość i poziom kształcenia dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans edukacyjnych, zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia.

1. Zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu kształcenia w placówkach oświatowych na terenie gminy.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów.
3. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.
4. Pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich, m.in. poprzez stypendia socjalne, organizację dożywiania, zakup podręczników i materiałów szkolnych.
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce.
6. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do edukacji, m.in. poprzez prowadzenie i organizację nauczania indywidualnego.

7. Promowanie w środowisku lokalnym uczniów wybitnie uzdolnionych, tworzenie warunków sprzyjających ich rozwojowi poprzez różnego rodzaju formy wyróżnień i nagród.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Profilaktyka uzależnień, eliminowanie zachowań negatywnych w środowisku szkolnym, dbałość o organizację czasu wolnego.

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie środowiska szkolnego oraz podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym.
3. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat przestępczości i jej negatywnych skutków.
4. Budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji z uczniami, dbałość o właściwy klimat umożliwiający rozwój inteligencji emocjonalnej uczniów i stworzenie przyjaznego środowiska szkolnego.
5. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół rzymskokatolicki, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet lokalny i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba uczniów objętych dożywianiem
- liczba przyznanych stypendiów socjalnych
- liczba opracowywanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- liczba opracowywanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat przestępczości i jej negatywnych skutków.
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,

CEL STRATEGICZNY 4.

WSPIERANIE STARZENIA SIĘ W DOBRYM ZDROWIU, OGRANICZANIE SKUTKÓW NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

Cele operacyjne:

1. **Pomoc osobom starszym i im rodzinom, organizacja czasu wolnego, usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.**
2. **Pomoc osobom niepełnosprawnym oraz ich aktywizacja społeczna i zawodowa.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Pomoc osobom starszym, organizacja czasu wolnego, usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.

1. Monitorowanie struktury demograficznej mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem grupy osób w wieku poprodukcyjnym.
2. Monitorowanie sytuacji rodzinnej i ekonomicznej osób starszych mieszkających na terenie gminy.
3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.

5. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
6. Wspieranie powstawania i rozwoju placówek wsparcia dla osób starszych.
7. Kontynuowanie działalności Klubu Seniora.
8. Zachęcanie osób starszych do czynnego uczestnictwa w życiu społecznym.
9. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych.
10. Podejmowanie współpracy z Kościołem rzymskokatolickim oraz z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób starszych.
11. Podejmowanie współpracy z organizacjami skupiającymi osoby starsze.
12. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze, zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
13. Podejmowanie działań skierowanych do rodzin osób starszych w celu zapewnienia seniorom właściwej opieki w środowisku zamieszkania.
14. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących nieść wsparcie osobom starszym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Pomoc osobom niepełnosprawnym oraz ich aktywizacja społeczna i zawodowa.

1. Ograniczanie skutków niepełnosprawności poprzez aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
3. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych w oparciu o dostępne informacje, jak i uwagi przekazywane przez organizacje skupiające osoby niepełnosprawne.
4. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach mających na celu zdobycie kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy.
5. Prowadzenie działań zmierzających do likwidacji barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym.
6. Podejmowanie inicjatyw mających na celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków uczestniczenia w życiu społecznym na równych prawach.
7. Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne, organizowanie imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.

8. Popularyzowanie wolontariatu na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych w codziennym życiu.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i organizacjami skupiającymi osoby niepełnosprawne.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, Straż Pożarna, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane GOPS-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

CEL STRATEGICZNY 5.

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCOM GMINY.

Cele operacyjne:

- 1. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy, przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.**
- 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy, przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

1. Integracja i współdziałanie różnych podmiotów, instytucji i środowisk na rzecz poprawy bezpieczeństwa.
2. Realizacja działań, których celem jest uwrażliwianie na potrzebę wzajemnej ochrony mieszkańców przed przestępczością i pomagających unikać zagrożeń powodowanych przestępczością.
3. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remonty i modernizację dróg i infrastruktury drogowej.
4. Podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez samorząd gminy i mieszkańców.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym.

1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.
2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.
3. Monitorowanie środowiska szkolnego pod kątem zagrożeń związanych z dystrybucją substancji psychoaktywnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet lokalny i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw, w tym wśród nieletnich,
- liczba inicjatyw mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa na terenie gminy,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

CEL STRATEGICZNY 6.

ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I LUDZKIEGO.

Cele operacyjne:

- 1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.**
- 2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.**
- 3. Budowa dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie niezbędnych środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Poprawa obsługi klientów pomocy społecznej poprzez dostosowywanie struktury kadrowej i warunków lokalowych do bieżących potrzeb.
3. Rozwój usług elektronicznych w zakresie usprawniania pomocy świadczonej mieszkańcom gminy.
4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pracy na rzecz rodziny.
5. Zapewnienie mieszkańcom informacji o dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej na stronach internetowych oraz w postaci broszur i ulotek.
6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy poprzez udział w istniejących organizacjach pozarządowych oraz zachęcanie do tworzenia nowych podmiotów trzeciego sektora.
2. Opracowywanie i realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Budowa dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.

1. Wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.
2. Poszerzenie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze gospodarczym i społecznym.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2017-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół rzymskokatolicki, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet lokalny i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba spotkań mieszkańców z władzami samorządowymi gminy.

3. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zespół Oceniający, w skład którego wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując podjęcie działań zmierzających do poprawy efektywności realizacji zapisów dokumentu lub korygujących przyjęte założenia.

W ocenie stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe, których wykaz może zostać poszerzony w celu uzyskania pełniejszego obrazu realizacji i skuteczności podejmowanych działań.

4. PROGNOZA ZMIAN

Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,
- zapobiegania wykluczenia cyfrowego osób starszych,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,

- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- umocnienia współpracy sąsiedzkiej w walce z przestępczością,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

5. RAMY FINANSOWE

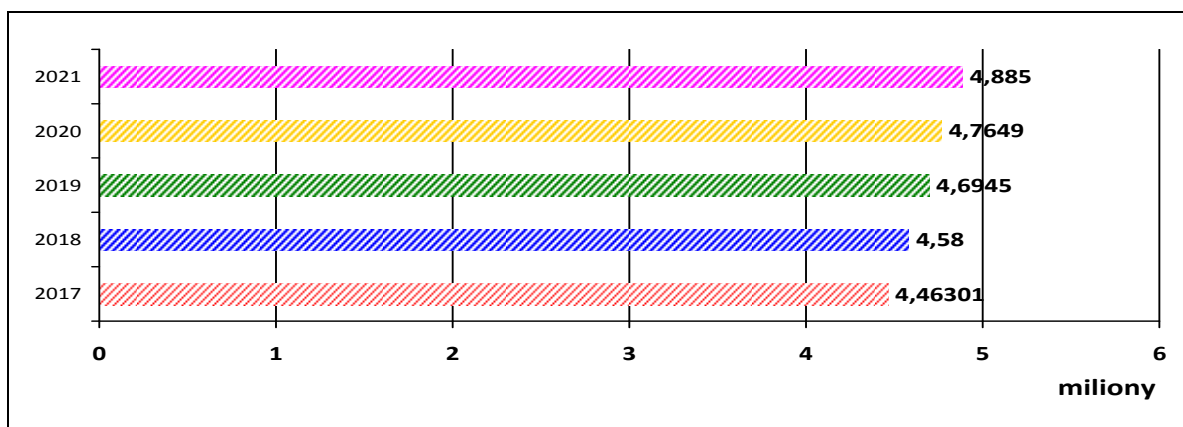
Ustawa o pomocy społecznej (art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 41. Ramy finansowe realizacji strategii w latach 2017-2021

szacunkowa wielkość wydatków (w zł)				
2017	2018	2019	2020	2021
4.463.010	4.580.000	4.694.500	4.764.900	4.885.000

Poniżej przedstawiono wykres prezentujący skalę wydatków zaplanowanych w ramach finansowych Strategii.

Wykres 19. Szacunkowa wielkość wydatków w poszczególnych latach

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego pozyskają i znajdą środki umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami.

6.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny,
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
4. Program Współpracy Gminy Ustronie Morskie z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego.

6.2. PROJEKTY

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które będą odzwierciedlać potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców, a ich autorami będą przedstawiciele lokalnej społeczności. Ich realizacja jest wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie na lata 2017-2021 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2013-2015	16
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2013-2015	16
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2013-2015	16
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015	17
Tabela 5. Infrastruktura techniczna w gminie w 2015 roku	17
Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	19
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w gminie wg rejestru REGON w latach 2013-2015	20
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015	20
Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015	21
Tabela 10. Placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2015/2016	22
Tabela 11. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2015 roku	25
Tabela 12. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2015 roku	25
Tabela 13. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2015 roku	26
Tabela 14. Baza noclegowa w gminie w 2015 r.	28
Tabela 15. Stan zatrudnienia w GOPS-ie na koniec 2015 r.	31
Tabela 16. Wykonanie budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 r.	32
Tabela 17. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2015 według gospodarstw domowych	33
Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2015	33
Tabela 19. Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015	34
Tabela 20. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.	35
Tabela 21. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2015 r.	36
Tabela 22. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2014-2015	37
Tabela 23. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać mieszkańcy gminy	37
Tabela 24. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2013-2015	38
Tabela 25. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2015 roku	40
Tabela 26. Bezrobotni w gminie w latach 2013-2015	44
Tabela 27. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2013-2015	44
Tabela 28. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku i aktywizacji zawodowej	45
Tabela 29. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie w latach 2013-2015	47
Tabela 30. Rynek napojów alkoholowych w gminie w latach 2013-2015	48
Tabela 31. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2013-2015 w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	48
Tabela 32. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2013-2015	49
Tabela 33. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, które funkcjonowały na terenie gminy w 2015 roku	50
Tabela 34. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2013-2015	52
Tabela 35. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2013-2015	53
Tabela 36. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne ujawnione w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2015/2016	57
Tabela 37. Występowanie dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów	58
Tabela 38. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2013-2015	60
Tabela 39. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2014-2015	63
Tabela 40. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2013-2015	63
Tabela 41. Ramy finansowe realizacji strategii w latach 2017-2021	96
Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia infrastrukturę oświatową w gminie?	23
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?	23

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	27
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?.....	29
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	30
Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?.....	41
Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są Pani/Pana zdaniem najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym?.....	42
Wykres 8. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	43
Wykres 9. Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	46
Wykres 10. Czy zna Pani / Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	51
Wykres 11. Czy Pani / Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy?	51
Wykres 12. Czy nierówność szans kobiet i mężczyzn to według Pani/Pana problem społeczny?	54
Wykres 13. Jakie grupy mieszkańców gminy Pani/Pana zdaniem są lub mogą być bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć?	54
Wykres 14. Czy powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	55
Wykres 15. Jak Pan/Pani ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?.....	60
Wykres 16. Czy Pani / Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?.....	62
Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób niepełnosprawnych?.....	64
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?	64
Wykres 19. Szacunkowa wielkość wydatków w poszczególnych latach.....	97